

WILNIS

Mūsų Šiandieninis Obalsis:
Sunaikinimas Fašizmo!

Visokia pagelba
Kovojuantiems Hitlerizmą!

VOLUME XXII, NO. 258. SEŠTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 1 D., 1941 M. 3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. TELEPHONE: VICTORY 1455. KAINA TRYS CENTAL.

KASDIENA...

Piratai Šelsta
Apyseriai Plepa
Tarp Lietuvių
SSSR Laikysis

Ir Amerikos laivas atakuotas Atlanti ke ir nuskandintas. Tai jau kelintas iš eilės nacių užpuolimas ant Amerikos laivų. Jūrų piratai šelsta. Amerikai lieka tik vienas smogti juos, išbrukti juos iš Atlantiko.

Kuomet New Yorko mitinge Lindberghas, Wheeleris ir Cudahy hamė įkalbėti Hitlerį, reikia neužkabinti, tai ir jis bus geras; kad jį reikia užgerinti; ir kad jis ilgai negyvens, Amerikai nėra pavojaus, tai Hitlerio jūrų banditai smogė Amerikos laivą ir nuskandino. Naciai faktinai jau pradėjo karą su Amerika.

Tarp lietuvių Hitlerio talkininkai bando įkalbėti, kad Hitleris neblogas vyras, kad jis Lietuvą "išlaisvino." Lietuviai Hitlerio talkininkai taipgi dirba jam liedami tulžį prieš Sovietų Sąjungą ir pildami ant jos srutas.

O Hitlerio banditai smaugia Lietuvos žmones, skandina Amerikos laivus, mojausi užkariauti Europą ir paskui Ameriką. Prieš tai reikia kovoti. Amerikos valdžia turėtų juo skubiau smogti tą žmonių neprietelį.

Amerikos misija sugryžus iš Maskvos tvirtina, jog Sovietai kariuosis, jų Maskva ir žūtų; kad Volgos fronte būsiąs svarbiausias susirėmimas; ir atskiros taikos SSSR su vokiečiais nedarys.

Misija dėlto ragina juo atropiau remti SSSR, slėpti jai ginklą ir orlaivų.

Zymus amerikietis žurnalistas Alph Ingersoll, kuris ilgokai pabuvojo Sovietuose, sako, jog Sovietų kariuosis lygus vokiečių kariuovii, kaip vyras prieš vyrą. "Rusai yra labai naršūs ir turi pasitikėjimą," sako p. Ingersoll.

Kodėl vokiečiai dar vis laimi, nors menkai?

Jų armija didesnė. Atminkite, Hitlerio generolai valdo šešų valstybių armijas.

Viena Rumanija jau neteko Sovietų fronto 250,000 kariuovii, reikiška, ketvirtadalis milijono, o kur Vengrijos, Suomijos, Italijos ir Slovakijos nuostoliai?

Sovietų autoritetai sakė amerikiečiams, jei Italija ar kita kuri Hitlerio talkininkai būtų visai sumušta, grįžtų, tuomet Vokietijoj kitų didelis nepasitenkinimas, nusiminimas, tas paveltų ir frontą ir Sovietai galėtų mirtinai smogti nacius.

Anglija galėtų Mussolinio armijos likučius išstakyti. Ji turėtų tai daryti.

Amerikai teks karan eiti fašizmo sumušimui. Ir kaip dabar atrodo, tai juo greičiau, tuo geriau.

Amerikos lietuviams reikia jungti, bendrinti savo jėgas reminiui savo valdžios. Gal būtų gerai tuo reikatu kokis visos šalies sąskridis?

Visai neleistina, kad lietuvių tarpe rastusi Hitlerio rėmėjų—tiesioginių ar netiesioginių, o jų yra. Tarpinimas Hitlerio palaikomo agento Prano Ancevičiaus nacinės propagados juk yra tiesioginis talkininkavimas na-

Naciai Nuskandino USA Karo Laivą

SOVIETAMS REIKIA DAUGIAU GINKLŲ

RAUDONOJI ARMIJA KARINE KOKYBE PRILYGSTA VOKIEČIŲ KAREIVIŲ KOKYBEI

Butina Didinti Gamybą

GAVUS KIEK REIKIA GINKLŲ SOVIETŲ SAJUNGA SUTRUKINS HITLERINĘ VOKIETIJĄ

WASHINGTONAS, spal. 31.—William L. Batt, vienas Amerikos delegacijos narių į Maskvos konferenciją, įvykusią kelios savaitės prieš tai, šiomis dienomis pareiškė, kad Sovietų Sąjungos raudonarmiečiai karine kokybe visiškai prilygsta vokiečių kariuoviam. Jisai sakė esąs giliai įsitikinęs, kad jeigu Amerika įstengtų aprūpinti Sovietų Sąjungą reikalingais ginklais ir žaliava, tai Hitlerinės Vokietijos sumušimas būtų užtikrintas.

Sovietų Sąjunga pati pagamina daug ir labai gerų ginklų, pasigamina daug ir amunicijos. Bet naciai užgrobė kone visos Europos industriją ir išteklius, įstengtų pasigaminti karines medžiagas daugiau.

William L. Batt dar tvirtino, kad jisai įsitikinęs, jog Sovietų vyriausybė niekuomet nedarys su Hitlerine Vokietija separatinės taikos.

Amerikos, Anglijos ir Sovietų Sąjungos bendrai sudėti ištekliai ir industrijų pajėgumai esą tikrai gali pralenkti Vokietijos industrijos pajėgumą ir tuomi durti mirtiną smugį nuožminai Hitlerizmui.

Nelaimė Išliko Didelį Oro Transportą

ST. THOMAS, Ont., spal. 31.—Is ketvirtadienio į penktadienį neliesė St. Thomas mieste liko nukrito didžiulis American Airlines lėktuvas, skridęs į Chicago su 20 keleivių ir įgulos narių.

Keleiviai ir įgulos nariai visi žuvo. Lėktuvą visiškai sunaikino gaisras, kurį išaukė sprogi-mas gazolinio bako.

Lėktuvas pakilo New Yorke, kelyje sustojo Buffalo, paskui buvo sustojęs Detroito, o iš ten skridęs Chicago.

Anglija Svarsto Nutraukimą Santykių Su Finlandija

LONDONAS, spal. 31.—Užsienio diplomatai tvirtina, kad Anglijos vyriausybė svarsto karo paskelbimo klausimą Finlandijai, Vengrijai ir Rummujai. To esą reikalavo Sovietų Sąjungos vyriausybė. Žinios betgi nepatvirtina nei anglių vyriausybės ratieliai, nei Sovietų pasiuntinybė Londone.

Tatai reikia smerkti, kad išbrukus laukan nacių propagandą. V. Andrusis.

Taip atrodo Jelna miestelis, Smolensko apiešlinkė. Sovietų Sąjungai reikia daugiau sunkių ginklų, kad sutruškint Hitlerinę karo mašiną, kuri jau trečias metas siaubia Europą.

ATKAKLIAUSI MUŠIAI MASKVOS FRONTO ŠIAURĖS IR PIETVAKARIŲ SEKTORIUOSE

TŪLOS SEKTORIJE NACIAI PRALAUŽĖ SOVIETŲ LINIJĄ

MASKVA, spal. 31.—Možaisko, Volokolamsko ir Malojaraslavec sektoriuose vokiečių ofensyvas išsigimė į mažus puolimus. Tačiau šiauriniame ir pietvakariname Maskvos sektoriuose mušiai eina dideli ir nepaprastai aštrūs. Keturiom kolumunio infanterijos ir tankų, lydimų artilerijos ir aviacijos, naciai nuožminai puolą Raudonosios armijos pozicijas ties Kalininu šiaurėj ir ties Kaluga pietvakariuose.

Kaliningo sektoriuje Sovietų kariuosis jėgos nacių puolimą atpažysta, kad atnaujintas puolimas pavojingas Maskvos apsi-

kelinta dienn nepasikeičia.

Desperatiškai naciai puolą Sovietų karines pozicijas ir Tula sektoriuje, Maskvos pietvakariuose. Susirėmimai labai kruvini kiekviename kaime, kiekviename miestelyje. Vienu atveju naciai pralaužė Sovietų apsigimimo liniją. Raudonoji Armija juos sulaukė ir kontratakavė atmetė puolikus atgal apie 7 mylias.

Vėlesnis komunikatas praneša, kad naciai persiorganizavę išnaujo nuožminai raudonarmiečių puolą. Komunikatas praneša, kad atnaujintas puolimas pavojingas Maskvos apsi-

gynimui.

Doneco baseine maršalas Timosenko suformavo naujas pozicijas ir išsistė sustiprintą apsigimimo liniją.

Kryme vokiečiai dar vis veržiasi, nors jau ir tešėsi. Per pastarąsias penkias dienas Krymo fronte naciai neteko 20,000 kariuovii sužeistais ir užmuštais.

Ties Rostovu raudonarmiečiai atgriebė eilį svarbių strateginių tvirtumų. Nežūrint desperatiškų vokiečių pastangų, vis delto jie dar neįstengė įsigilti ties Donu, kad galėtų mėginti keltis per upę.

Neketina Nutraukti Santykius su Vokietija

WASHINGTONAS, spal. 31.—Komentuodamas pranešimą apie naikintu "Reuben James" nuskandinimą, prez. Rooseveltas pripažino, kad tai darbas nacių submarinų. Bet sakė, nematąs galimybių nutraukti su Hitlerine Vokietija diplomatinį santykių. Amerika esą ir toliau laikysis jau žinomos užsienio politikos.

Naciai Prisipažysta, Kad Ties Maskva Jiems Nesiseka

BERLYNAS, spal. 31.—Kariniai ratieliai pripažysta, kad Maskvos fronte nacių armija sutiko "nepaprastai stiprų rusų pasipriešinimą." Nacių avangardo šarvuoti pirmieji daliniai esą prisiartinio prie Maskvos 37 mylių atstumu jau spalio 23 d. Bet dabar tie daliniai žuvė ir toliau jėgos kaip buvo, taip ir yra arčiausia 60 mylių nuo Maskvos.

VOKIEČIAI NUSKANDINĖ 14 ANGLIJOS LAIVŲ

BERLYNAS. — Įvairiose Atlanto dalyse, daugiausia šiaurinėj, nacių karinės jėgos nusandino 11 Anglijos prekybinių laivų, vieną naikintoją—lydėjuoį prekybinius laivus ir kitus du nedidelius karinius palydovus.

Japonai Esą Išbriovę iš Indo-Kinijos į Thailandą

NEW YORKAS, spal. 31.—National Broadcasting žinioms, japonų karinės jėgos iš Indo-Kinijos išbriovė į Thailandą. Žinią kiti šaltiniai dar nepatvirtina, bet Filipinų salose gandai apie išbriovimą kartojasi.

SUDUZO AMERIKOS ARMIJOS LEKTUVAS

CHARLOTTE, N. C.—Dviejų motorų bombieris B18A nukrito į kalnuotą mišką. Lėktuvas sudėgė. Dvyni lakunai išsigelbėjo parašūtais.

ATLEE IŠPEJO NEMAŽINTI HITLERINĖ PAVOJŲ VISAI ŽMONIJAI

ANGLIJOS VALDŽIOS ATSTOVAS GARBINO RAUDONOSIOS ARMIJOS NARSA

NEW YORKAS, spal. 31.—Clement Attlee Anglijos kabineto narys ir nepaprastas vyriausybės atstovas į Tarptautinį Darbo Organizacijos konferenciją, dabar posėdžiaujanti New Yorke, išpejo delegatus nemenkioli Hitlerizmo pavojų. Vienu atveju Attlee sakė: "Te gal nei vienas iš mūsų neapsigaua Hitlerizmo pavojaus didumu, kuris grumuoja sunaikinti mūsų civilizaciją. Hitlerio napjosi santvarka tai tik pikta kraistė, kuria jis nori pridengti ir pavergti ir baisų žmogaus išnaudojimą naudai nacių plėšikų."

Sius Sovietam Lėktuvų, Tankų ir Kanuolių

WASHINGTONAS, spal. 31.—Tvirtinama, kad atlinkamas skaičius karinių lėktuvų, tankų ir didžiųjų kanuolių siunčiamų Sovietų Sąjungai. Originaliniai tie ginklai buvo užsakyti Amerikos kariuomenei. Be jų Amerikos kariuomėnė gali apsieiti, o Sovietų Sąjungai jie būtina reikalingi dabar.

Vyriausybės atsakingi pareigūnai tvirtina, kad nuo dabar Sovietų kariniai reikalai bus imami pirmom vietom. Anglija irgi duosianti Sovietams gerą dalį savo karinės produkcijos.

NAIKINTUVA NACIŲ SUBMARINAS UŽPUOLĖ LYDINT PREKYBINIUS LAIVUS ISLANDIJON

Nėra Davinių Kokis Likimas Laivo Įgulos, Susidėjusios iš 120 Karininkų ir Jurininkų

Washingtonas, spal. 31.—Karinio laivyno departamentas oficialiai skelbia, kad vokiečių fašistų karinės jėgos torpedavo Jungtinių Valstijų karo laivą naikintuvą "Reuben James" ir nuskandino. Laivas užpuolas Atlanto šiaurėj, lydin prekybinius laivus ir Islandiją.

Laivo komplimentas (įgula) susidėjo iš 6 karininkų ir 114 jūrininkų. Pirmieji pranešimai apie jų likimą nieko nesakė. Laivyno ekspertai įdami laivo stalybinę padėtį atydon tikrina, kad nukų turisų būti.

Pora valandų po laivo nuskandinimo naciai iš Berlyno apie tai paskelbė. Jie betgi nesakė kieno laivas ir nepaminėjo lai-

Veļausi Pranešimai

WASHINGTONAS, spal. 31.—Sen. O'Daniel davė sumanyma leisti per balsavimą neutralumo įstatymo atšaukimo billį. Senatūrius sako, tuomi bus atsakyta naciams už nuskandinimą naikintojo "Reuben James."

LONDONAS, spal. 31.—Į nuskandinimą Amerikos karinio laivo Londoną žiūrma kaip į vokiečių "paskelbtą karo Jungtinėm Valstijom."

LONDONAS, spal. 31.—Maršalas Ironside sako, "vokiečiams Sovietų Sąjungoje nepasisekė." Jie esą neįstengė pralaužti Leningrado fortifikacijų ir sulaukyti ties Maskva.

MASKVA, spal. 31.—Praeių trečiadienį ties Maskva Sovietų karo jėgos nukrito 47 nacių karininkų lėktuvus.

STOCKHOLMAS, spal. 31.—Per pastarąsias dvi savaites Kaliningo sektoriuje raudonarmiečiai pudėjo 59,000 vokiečių kariuovii. Į šią skaitlinę vokieciai sužeisti ir paimti ir nelaisvė.

ANKARA, spal. 31.—Tvirtinama, kad gen. Sir Archibald Wavell įsakė angliū kariuomenei stoti į mušio pozicijas Kaukaze. Kiti šaltiniai šio tvirtinimo nepaskelbė.

MASKVA, spal. 31.—Jugoslavijos suklietali pastaromis savaitėmis užmušė 3,000 vokiečių ir italų kariuovii.

KUIBISĖVAS, spal. 31.—Pranešimai tvirtina, kad maršalo Timosenkos komanduojama kariuomėnė sulaukė fašistų karinių jėgų skverbimasi Doneco baseine.

FORMUOS SPECIALŲ PULKĄ KARIAVIMUI KALNUOSE

WASHINGTONAS. — Karo departamento žinioms, nežūras bus pradėta formuoti pirmas pulkas kariuovii, pritaikytas kovoms kalnuose.

vo vardo. Tik pažymėjo, kad konvojų lydėjęs naikintuvas nusandintas Atlanto šiaurėj, vakaruose nuo Islandijos.

(Kuomet laivyno sekretorius pulk. Knox paskelbė, kad "Reuben James" nuskandintas, tai nacių vyriausybės pareigūnai per radiją pareiškė, kad "tai ir gerai, ko prašė tai ir gavo.)

Tai jau trečią Amerikos karo laivą naciai užpuola. Pirmas iš mušio išėjo sveikas. Antras buvo pramuštas, bet įstengė savo jėgom pasiekti uostą. Pastarasis nuskandinta. Prekybinių laivų Amerikos naciai nuskandinio aštuonis.

Laivyno departamento oficialus pranešimas skamba:

"Laivyno departamentas skelbia, kad U. S. naikintuvas "Reuben James" torpedos nuskandintas naktį iš spalio 30-tos į spalio 31-ą, lydin konvojų Atlanto šiaurėj, vakaruose nuo Islandijos. "Šiuo tarpu smulkmenų neturima. Gave tuojaus paskelbime." Nuskandinimas laivų buvo 1,190 tonų didumo.

Paskelbkite Hitlerinei Vokietijai Karą, Ragina Jūrininkai

NEW YORKAS, spal. 31.—National Maritime unijos organas "Pilot" tilpo ilgas editorialis klausium Hitlerizmo pavojaus Amerikai ir kę daryti, kad tą pavojų sunaikinti.

"Neoficialiai mes jau kariavame su Vokietija," rašoma editoriale. Tai kodėl nepaskelbti karą oficialiai? Editorialis nurodo, kad Hitlerizmas siekias užkariauti vis pasaulį, pavergti visas tautas, sykiu ir Ameriką. Apgynimui šalies nepriklausomybės ir žmonių laisvės, esą jau laikas pribrendęs skelbti vokiečiams oficialų karą. Jei japonai priešinsis, tai ir jiems karą paskelbti.

Kariuomenė Paėmė Kontrolėn Streiko Apimtą Fabriką

BENDIX, N. J., spal. 31.—Prez. Roosevelto įpareigotas karo sekretorius Henry L. Stimson atsiuntė į Bendix, N. J., per 2,000 kariuovii, kurie užėmė Air Associates Inc., fabriką, apimtą streiku.

Air Associates Inc. fabrike gaminama lėktuvai, šiuo tarpu kariniai. Valdžios užsakytojų fabrikas turi už virš \$5,000,000. Kad netrukdyti lėktuvų gamybą, kurie tapo labai reikalingi Sovietų Sąjungai, prez. Rooseveltas siūlė streiką atšaukti ir ginčą spręsti konferencijos keliu. Pasiūlymą unijos viršininkai syki į kitą atmetė.

"VILNIS" (THE SURGE)

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY

Published daily except Sunday, and on every Thursday together with the regular edition...

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.

Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Chicagočiams

Mes kviečiame Chicago lietuvius kuo skaitlingiausiai dalyvauti masiniame susirinkime, kuris rytoj įvyks Chicago Civic Opera House.

Antroji lapkričio bus visų tautų diena. Lietuviai ir airiai, lenkai ir graikai, rusai ir amerikiečiai susirinks tą dieną į Chicago Civic Opera House, kad pareikšti savo griežtą pasiryžimą kovoti ir apgauti hitlerizmą.

Mes kviečiame lietuvius ten dalyvauti kuo didžiausiam skaičiui ir prisidėti prie visų kitų tautų bendroje kovoje prieš žmoniškos nevydonus.

Be prakabų ten bus ir labai gera meniška programa. Tuo pačiu sykiu antroji lapkričio bus ta diena, kurioje Chicago visuomenė minės dvidešimt keturių metų sukaktuves nuo naujo įsikurimo Sovietų Sąjungos.

Sovietų Sąjunga šiandien stovi priešakinėje eilėsje žmoniškos, besirūmiančios su devyngalviu fašizmo smaku. Su ja solidarizuojasi visos civilizotos pasaulis.

Lietuva taip pat dejuoja po Hitlerio letena. Iš jos išsilaisvinimas priklauso nuo didžiū bendros anti-hitlerinės tautos.

Rytoj visi bukime Chicago Civic Opera House.

Streikų Klausimu

Butiniausias reikalas pakelti apsigynimo produkciją iki aukščiausio laipsnio yra matomas ir suprastas visų, kuriems rūpi Amerikos ateitis. Karas prieš hitlerizmą, visų pirmausia, pasireiškia gaminiame kuo didžiausiu skaičiumis lėktuvų, tankų ir kitų karo įrankių.

Einant prie to tikslų, mes atstojame alkyvaudžio streikų klausimu. Nutraukimas industrinio proceso, aiškūs dalykas, silpnina kovą prieš hitlerizmą. Bet ar būtų teisinga už tai kaltinti darbininkus?

Už stapičius ir streikus, visų pirmausia, atsakomybė krinta ant tų kietasprandžių nepatriotiškų darbdavių, kurie nesikaito su teisėtais ir teisingais darbininkų reikalavimais. Pelnagrobystė, kuri praktikuojama ant plačios skalės, yra neleistina, nes ji parauja nacionalę vienybę ir moralę. Daugely atsitikimų samdytojai visiškai nesiskaito su nutarimais National Mediation Board. Jiems rūpi tik pasipelnymas sąskaiton visuotinis žmonių gerovės.

Antra pusę vertus, valdžios atitinkamos įstaigos ne visuomet paima už pakarpus tokius užsispyrusius darbdavius. Savanaudžiai kapitalistai netraukiami atsakomybėn, kaip tai turėtų būti. Šiuo atveju valdžios įstaigos turi parodyti daug daugiau griežtumo.

Organizuotas darbas (CIO ir ADF) jau pariparodė jaučias didelę atsakomybę už produkcijos kėlimą. Organizuotas darbas įsigaunimo savo didžioje pareigose ginti šią šalį, kuo labiausia padedant Sovietų Sąjungai ir Anglijai. Tuo negalima pasakyti apie daugelį kapitalistų. Savanaudžiškumas jiems pirmo vietoj.

Bet darbininkų fronte taip pat yra tokių, kas kiludo, kas kenkia.

Mes turime omenyje J. L. Lewis'ą, kuriam šalies apsigynimas visai nesvarbu, kuris atsisojio bendrosioje pozicijoje su Hooveriais ir kuris streikų klausime elgiasi, kaip visiškai neatsakingas asmuo.

Valdžia prašo darbininkų nestreikuoti. Ji vaduojasi gerom intencijom, jai rūpi produkcijos kėlimas. Bet žinėt, kas tankiai iš to išeina: jei pati valdžia neima už pakarpus savanaudžius darbdavius,

tai jie ir mano, kad jiems viskas leistina. Jie pradeda kovą prieš unijas, jie visiškai ignoruoja tą faktą, kad pragyvenimas kykla su kiekvienu diena. Paimti, kad Bendix situacija, kur samdytojai begėdiškai nesiskaito su įstatymais ir pasiryžo sunaikinti uniją.

Išvada aiški—valdžios įstaigos turi būti griežtos ir dantingos ir labiau skaitytis su teisėtais darbininkų reikalavimais. Kietazičiai ir savanaudžiai industrialistai turi būti sudrausti. O organizuotam darbiui reikia atremsti J. L. Lewis'o neatsakingą politiką.

"Pamirškim Suomiją"

"Laisvėje" skaitom:

"Žymus amerikietis, Alexander Woolcott, šiuo metu yra Londone. Jis dažnai kalba per radiją į amerikiečius apie savo patyrimus Anglijoje. Pereitą sekmadienį Mr. Woolcott sakė (per CBS), kad jis kalbėjosi su žymiuoju angliu rašytoju H. G. Wells, kuris pas šį amerikietį sveičiavosi. Atsisikirdamas su Wellsu, Mr. Woolcott paklausė jo, ką jis nori pasakyti amerikiečiams, kad jie pamirštų Suomiją.

"Matyt, šiais keliais žodžiais rašytojas nori pabrėžti, kad visoki dėl Suomijos sielokimaisi (suomiu-sovietų karo metu), visoki prisiminimai apie tąjį kraštą turi būti pamiršti. Suomija apgavo tulus naujus amerikiečius. Pastarieji manė Suomiją esant iš tikrųjų demokratiška, iš tikrųjų nuskrūstau, bet šiuo metu kiekvienam turėtų būti aišku, kad taip nėra: Suomija yra plėšikių narių talkininkė.

"Wellsas taigi nori, kad Suomija būtų pamiršta ir kad būtų pradėta daugiau rūpintis visokia pagelba Sovietų Sąjungai, kovojančiai su žmoniškos neprietelium Hitleriu."

Anglijos ir Amerikos valdžios dar darė bandymų atkalbinti Suomiją nuo ašies, bet tie bandymai nuėjo niekais. Rolė nekalto mergelės Suomijai visai netinka. Ji yra tam tikros rūšies merga.

Laukite Kol Hitleris Numirs!

Izolacionistų šulai turėjo šurum-burumą New York'e. Ten buvo jie visi—Lindberghas, Wheeleris, Nye, Cudahy, Lindeberghas pareiškė, kad Amerikai negresia joks pavojus iš lauko pusės. Jai grėsia pavojus iš vidaus. Tai tiesa, kad jai grėsia pavojus iš daus. Jai grėsia pavojus iš tos izolacionistų klišos, kuriai vadovauja Lindberghas, Wheeleris ir Amerikai First. Jie išdaviškiškai nusistatė prieš Ameriką ir tą patvirtino pats Lindberghas, šukaudamas tame susirinkime, kad Washingtone reikia naujos vadovybės.

Ar dabartinė vadovybė ne Amerikos žmonių išrinkta? Ar tik Lindberghas, Coughlinas ir kompanija neorganizuos maršavimą į Washingtoną, kad įsteigti savo vadovybę? Jie nesiskaito su didžiūma, kaip su ja nesiskaito Hitleris, kuris sukėlė prieš savo režimą visas pasaulio tautas.

Salies viduje yra penktoji kolona. Štai iš kur Amerikai grėsia labai didelis pavojus. Tai Lindbergho kompanija. Pamatysite, kaip Berlyno spauda išgarbins tą izolacionistų mitingą!

Tame susirinkime kalbėjo ir eks-ambasadorius Cudahy. Jo žodžius galima būtų paimti už juoką, jeigu tai nebūtų migdomieji vaistai suparalyžiuoti Amerikos budrumą. Jis pasakė: "Hitleris nėra nemirtinas. Kada aš mačiau jį keli mėnesiai atgal, jis išrodė ligonis ir aš nenustebėčiau, kad jo dienos jau suskaijytos."

Išeina taip, kad reikia laukti, kol Hitleris numirs, o anot Cudahy, jisai greit numirs.

Jei tas gaurotas reakcionierius nelaikytų ką nors už savo dantų, tai jis būtų panašus į mažą vaiką.

Matote, nereikia kovoti prieš Hitlerį ir visą jo kraugerisšką sistemą. Tegul jis užvaldo visą pasaulį, o paskui... Jis numirs!

Tikrai negali būti didesnio pasityčiojimo iš žmoniškos kančių, kaip ta Cudahy pranašystė.

APŽVALGA

REIKIA TAI PABRĖSTI.

Kanados premieras Mackenzie King, sugrįžęs iš Anglijos, kalbėdamas Ottawoj, pareiškė:

"Rytinėje Europoj jau trys mėnesiai kaip eina kruvina ir stebėtina kova. Toj kovoj rusų pasipriešinimas buvo nepaprasti puikus. Bet Rusijos pastangos nebuvo be pavojaus mūsų siekiams. Daugelio širdyse gimė apgavanga vilstis, kad Rusija gali laimėti karą dėl mūsų. Žalingesnės iliuzijos negali būti."

Teisybė, kad Sovietų karas su Vokietija yra taip jau karas ir Kanados ir Jungtinių Valstijų ir Anglijos. Sovietų laimėjimas bus ir tų šalių laimėjimas, bet už tai reikia visoms ir kariauti.

Prieš Sovietų Sąjungą kariauja ne vien Vokietija ir Italija, bet keturios kitos fašistinės šalys aktualiai kariauja apie 10 jų padeda kariauti.

Vadinas, SSSR vienai karas laimėti labai sunku, veik neįmanoma.

Kanados premieras pripažysta, kad Sovietų Sąjunga galima, bet prieš ją patatyta milžiniškos jėgos:

"Kokios pasekmės Rusijoj nebūtų, vis tiek reikia atminti, kad prieš jo jėga, sugabumas ir resursai yra tokie dideli, jog bent koks susilubavimas bilė kurioj kryptij būtų pilnas didžiūnusio rizikos dėl visų. Neuzmirškime vokiečių karo mašinos dydžio ir galios, ir kad kuomet vokiečių armija kovoja tolimose frontuose, tai pati Vokietija ir jos okupuoti kraštai gamina įrankius ir amuniciją atpildymui ir gali palaikyti ginkluotus jėgas aukščiausio sekinimo laipsnyje."

Tatai reikia pabrėžti. Kanados žmonės, Anglijos žmonės, Amerikos žmonės negali laukti, kad Sovietai jiems karą prieš Hitlerį laimėtų. Šis karas yra lygiai visų reikalas ir visiems reikia bendrai jis laimėti.

Tūli žmonės sako, kad jie stoja už pilną paramą Sovietams, bet prieš Amerikos karan stojimą.

Kokia gi bus tada pilna parama? Visos fašistinės šalys eina išvieno, kariauja prieš SSSR ir sykiu prieš visą demokratiją, o demokratinės šalys stovės nuošaliai, kuomet viena jų kariauja? Tai nebūtų pilna parama.

Visi jau pripažysta, išskyrus tuos, kurie nori pagelbėti Hitleriui, kad Hitlerio planai yra pavojingi ir Amerikai, kad po Sovietų sektų Anglija ir Amerika.

Jei taip, tai kodėl rubežiūti?

Teisybė, karas negeistinas Amerikai, bet juk tas pats ir su SSSR. Ar gi ji karo norėjo?

Hitleris ir jo gaujos tokio klausimo nestatė kitiems, nestato ir Amerikai.

Nori ar nenori kariauti reikia, o jei karas išvenigiamas, tuomet jau ir reikia stoti jau kuomet galima Raudonoji Armija musa Hitlerio gaujas prie Maskvos, prie Charkovo, prie Rostovo ir kitur.

Amerikos ir Anglijos smogimas Hitlerio dabar mirtinai jo jėgas pakirstų ir karas būtų galima greičiau baigti.

AR JAU APSIŽIŪRĖS?

Aną dieną "Naujienos" labai susisielėjo (editoriale), kad skelbimas, jog jis deda Hitlerio agento nacių propagandą geriau pasitarnautum Sovietų, sykiu ir Anglijos ir Amerikos reikalams?

Kita, juk mes nieko daugiau iš jų nenorime kaip mesti talkininkavus naciams ir stoti už vienągiu lietuvių veikimą prieš Hitlerį, taipgi už rėmimą prezidento Roosevelto Nacionalės Vienybės programo.

Jeigu "N." redakcijai tikrai apėitų rėmimas SSSR ir kitų prieš Hitlerį kariaujančių, jos nedėtų to brudo, kurį bruka Hitlerio agentas Ancevičius iš Berlyno veik kiekvienam "Naujienų" numerį.

Tegul jos meta Hitlerio agento nacių propagandą į sąslavyną, tai nereiks vadinti jų pro-naciais ir jiems ir mums bus geriau.

KREIVA PAZIURA

"Tėvynė" bando laikytis "neutrالیškai" šiame kare. N-ry 44 ji rašo:

"Tokių muščių, kokio dabar eina už Maskvos likimą, istorija dar nežino. Ten už žubuti kaujasi dviejų skirtingų ideologijų diktatorių nuo galvos iki kojų apginkluoti legionai. Ten nepaisoma žmonių kiekio ir turto. Ten sugriauti miestai, miesteliai ir kaimai, kurie, sakoma, per vieną dieną pereina iš "rankų į rankas" kelis syk... Hitleriui iki šiol sekasi..."

"Tėvynė" stato ant lygios lentos ir kraugerių užpuolikus, kurie atsakingi už taikingos šalies terojimą ir Sovietų patriotas, kurie gina savo šalį.

Didesnė neteisybė negalima nei įsivaizduoti. Antra vertus, "Tėvynė" juk turi žinoti, kad Sovietai kariauja ne tik už save. Sovietų apsigynimo linija yra Amerikos ir Anglijos apsigynimo linija.

Tame pat savo straipsny "Tėvynė" pažymi, kad ir Amerikai teikia Sovietų Sąjungai mediaginę paramą. Bet jeigu taip, tai reikška, kad Amerika eina išvien su Sovietais, o ne su Vokietija. Reikška, Amerika nėra neutralė. Kągi tai reikška "neutrality" "Tėvynės" posteroringavimai apie "skirtingų ideologijų diktatorių?"

Yra būtinas reikalas atsisakyt nuo to mechanisko neva neutrališkio įvertinimo abiejų kariaujančių koalicijų. Reikška griežtai ir besąlyginiai stot už Sovietus, Angliją ir Ameriką.

KAIP EINA 'VILNIES' VAJUS

PERNYKSTJ VAJU JAU PRALENKEM VIRS 500 PUNKTU

Naujų stojo darban Luys, Sodeikis ir Arlauskienė. Abekas tebevoti toli pirmo vietoj. Smitrevičienė su Podolskiu antro vietoj. Trys sekančiai pasilikę senoj vietoj. Clevelandčiai susibūrė į grupę ir atsisotojo šešton vieton. Gerokai pirmyn patėjo šie chiongičiai: Bielauskas, Remeikienė, Juška ir Sakalienė. Pažymėtina, kad chiongičiai vis daugiau įsisiūbuoja, tai geras reiškinys.

Visus vajininkus prašome daugiau darbuotis. Visus "Vilnies" skaitytojus kviečiame talkon vajininkams.

Neduokime vajui atslūgti, kad toli pralenktume pernykštį vajų. Dabar vajininkai stovi:

Table with 2 columns: Name and Points. Includes names like Abekas, Smitrevičienė, Podolskis, etc.

Viso 10,375

Pernai lapkričio 2 buvo 9,781. Šiandien turime 10,375.

Pasidarbuokite, kad per savaitę jau visu 1,000 pralenktume pernykštį vajų.

Pastabos: M. Smitrevičienė iš Detroito rašo: "Dabar patėkau Detroito vajininkų. Kur jūs, atsiliepkite, nes jau mėnuo nuo to kaip turjome susirinkimą ir pažadus davėme, bet nieko neveikėte dėl vajaus."

Vajaus komitetas ruošiasi patėskoti kelių miestų vajininkų, kurie pernai gerai veikė, o šiomet snaudžia.

Kas būtų jei visi taip darytų? Subruskite darban.

Holloway ligoninės patarnautojas, Londone, liudaus laikui mokinai ugniagesių pareigų—kaip naudoti išduos ryšas, lipioti aukštai laiptais ir tt. Anglijos moters laike šio karo ėmėsi daug visokių darbų, kurie pirmiau buvo skaitomi tik vyrų darbas.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

PASAKOJIMAI APIE KNYGĄ

Lietuvoje, prie Tarybų valdžios, Valstybinė Leidykla išleido M. Iljino "Pasakojimus apie knygas."

"Kultūra" įdomiai nupasakoja apie tos knygos vertingumą turinį:

Šioje nedidelėje knygoje M. Iljinas mums pasakoja labai daug nuostabių išradimų ir atradimų, liečiančių knygos istoriją.

Anot jo, pirmoji knyga buvo gyva. Tai buvo knyga — žmogus. Senovės padavimai, įstatymai ir tikėjimo dėsniai buvo saugojami ne knygy lentynose, bet žmogaus atmintyje. Jie buvo perduodami vieno žmogaus kitam. Dėl to šiandien mes juos ir vadiname "padavimais."

Nerašytieji kūriniai dar gimsta ir mūsų laikais — tai liaudies kūryba.

Iš pradžių žmonės išgalvojo labai netobulą mazgą, karolių, kriauklelių ir kitokių daiktų raštą. Jie, pavyzdžiui, paėmė daiktą ir ant jo išdėdavo įvairių spalvų ir įvairaus sturmo virveles. Mazgų kiekis ir dydis čia taip pat turėjo savo reikšmę. Pav., juodas mazgas reiškė mirtį, baltas — taiką, geltonas — auksą, ir tt. (Jdomu, kad kai kurių spalvų reikšmė ligi mūsų dienų išliko ta pati).

Tokį raštą perskaityti buvo nelengva. Reikėdavo žūrėti ir virvelių sturmo, ir kaip mazgas užrišta, ir kokie kiti mazgai yra šalia.

Ir šiandien žmonės tebeatloja spalvų raštą. Pav., spalvotos vieliavėlės laivų stiebuose, tai sutartinė laivų kalba.

Kai žmonės išmoko piešti, jie ėmė pasakojimus užrašyti ne raidėmis, bet piešiniais. Iš piešinių ir atsirado raidės. Tik, žinoma, ne iš karto.

Piešinių raštą labai ištvėrino egiptiečiai. Jie sugalvojo vadinamuosius "hieroglifus", kuriuos tik XIX amžiuje pavyko mokslininkams išskaityti. O tai buvo nelengva, nes egiptiečių rašte vieni ženkliai reiškia žodžius, kiti — atskirus skiemenis, treči — raidės.

Nors egiptiečiai ir sugalvojo daugelį raidžių, bet abėcėlės nesukurė. Šį darbą atliko hiksai, semitų kilmės giminė, prieš 4000 metų užkariavusi Egiptą. Iš daugybės egiptiečių hieroglifų-paveikslėlių hiksai išrinko tik dvidešimt ir juos pavertė raidėmis.

Hiksų valstybei žlugus, jų abėcėlė perėmė finikiečiai, semitų kilmės jėvėjų tauta, gyvenusi prie rytinių Vidurmedžio jūros krantų. Prekiudama su įvairiais kraštais, ši tauta, kartu su prekėmis, išvežiojo po pasaulį ir raidės. Iš finikiečių raidės perėmė graikai, o iš graikų — romėnai. O iš šių raidės perėmė ir kiti kraštai.

Egiptiečiai savo hieroglifi-

fus iškalė akmenyje. Akmuo — labai patvari ir gana patogi rašyti medžiaga. Joje gali iškalėti kokios tik nori formos paveikslėlių. Kas kita molis. Molyje patogiausia rašyti brūkneliais. Persai taip ir darė. Jie savo rašmenis spaudė lazdelemis ir molio plyteles — ir gavosi trikampiai brūkneliai. Dėl to toks raštas vadinasi dantiraštis.

Dantiraštis yra atsiradęs tokiu pat būdu, kaip ir egiptiečių raidės — iš paveikslėlių. Tačiau jų forma kita, nes rašymui panaudota kita medžiaga: molis.

Raidžių formai ir rašymo būdai (rašyti iš dešinės kairėn arba iš kairės dešinėn) labai daug reikšmės turėjo rašymo medžiaga. Išradus papirusą, patogiausia buvo rašyti iš kairės dešinėn. Mat, papirusas rietėsi. Raštininkas kaire ranka laikė papirusą, o dešine rašė: kitaip kairioji ranka kliudytų žiemą. Jie primena, kad Sovietų Sąjungos europinėje dalyje žiema esti aštri ir gilus sniego pusnias. Iš to jie daro išvadą, kad kai ateis didieji "rusiški šalčiai", tai Hitlerio kariuomenės susilauks Napoleono kariuomenės likimo ir taip bus baigtas "Sovietų-Vokietijos karas."

Po papiruso atsirado pergamentas, gaminamas iš odos, ir pagaliau popierius, gaminamas iš skudurių ir iš medžio.

Taip pat buvo (ir yra) ir kitokių rašymo medžiagų: medžių lapai, vaškas, įvairūs metalai ir tt.

Pirmosios knygos buvo labai nepatogios. Jos susidėdavo iš atskirų deginto molio lentelių arba papiruso ritinių. Tik išradus pergamentą ir popierius, buvo galima susiuti knygą, jau labai panašią į mūsų laikų knygą.

K. Papečkovs.

ĮVAIRIANYBĖS

VARDAI.

Daiktų vardai vieni, bent kurioj kalboj, apibūdina daiktų charakterį, kiti turi vardus savo autorių, atradėjų.

Volts, elektros jėgos matavimo vienetas, paeina nuo italo Volta vardo. Šis italas buvo fizikas ir išradėjas elektros srityje.

Atsilikę žmonės kartais turi tvirtinę logiką už kultūringus. Yra pasakojimas apie vieną katalikų misionerą, kuris Pacifiko salose norėjo įtikinti "puslaukinį žmogų", kad pasaulis yra plokščias, j 6 dienas visagalio savo sutvertojaus.

Paklauskus kalbos salos čyfas pareiškė: Tai neįmanoma, svečias nori mus išjuokti. Žūrėkite, aš tik laivelį sau iš storo medžio dirbinausi ir tai ėmė ilgiau kaip 6 dienas. Kaip galima visą žemę ir vandenį ir žmones j 6 dienas padaryti.

Anglijos premieras Winston Churchill stebi moteris dirbant. Jos yra narės WATS'o moterų pagalbinės organizacijos armijai. Jos kasa duobę įtvirtinimui anti-orlaivinių kanuolių Londone. Merginos ir moters Anglijoj šiuo tarpu daugelyje darbų dirba išvien su vyrais.

AR ŽIEMA KLIUDYS NACIAMS?

Kalbėdami apie Sovietų ir hitlerinės Vokietijos karą, kai kurie amerikiečiai rašytojai ir kartais politikai nemažai deda vilties į žiemą. Jie primena, kad Sovietų Sąjungos europinėje dalyje žiema esti aštri ir gilus sniego pusnias. Iš to jie daro išvadą, kad kai ateis didieji "rusiški šalčiai", tai Hitlerio kariuomenės susilauks Napoleono kariuomenės likimo ir taip bus baigtas "Sovietų-Vokietijos karas."

Taip. Rudens laikotarpiai Sovietų Sąjungos europinėje dalyje labai trumpi, anksti pradeda snigt ir žiemos labai aštrios. Finlandijos ir Leningrado apylinkėje pirmosios sniegas pasirodo dar rugsėjo mėnesį. Tuo pačiu sykiu apie Maskvą ir visur vakaruose tankiai lyja ir naktimis gerokai vėsu. Taip esti iki spalio pradžios. Po to, bile dieną šioj srityj pasirodo sniegas ir gana įkrios darganos. Dienos sparičiai trumpėja ir naktimis reikiškiai aštrios šalnos.

Rugsėjo mėnesį apie Maskvą ir Maskvoje temperatūra nukrinta iki 51 laipsnio, ir keliais laipsniais žemesnė temperatūra Leningrade. Spalio mėnesį Archangelske temperatūra nukrinta beveik iki šalimo laipsnio. Leningrade iki 40 laipsnių, Maskvoje 39 laipsnių, o Odesoje iki apie 52 laipsnių. Lapkričio mėnesį temperatūra Archangelske nukrinta iki 28 laipsnių. Leningrade ir Maskvoje truputį žemiau šalimo laipsnio, Kijeve ir Odesoj truputį virš šalimo laipsnio.

Gruodžio mėnesį Maskvoj, Leningrade, ypatingai Archangelske pasireiškia zero laipsnis. Sausio mėnesį didžiausias upės jau esti už šalusius perdėm. Šiame mėnesį beveik visoje Sovietų Sąjungoje šalimo laipsnis. Tik pietinėje dalyje Krymo ir pietvakariuose Kaspijos jūros kraštuose šilčiau. Bet Azovo jūra šiuo laiku esti užšalus perdėm. Reikia led-

laužių pagalbos, kad palaikyti navigacijai prieinamu Odesos uostą ir Suomijos užlajos krantus. Baltoji jūra su svarbiausiu uostu Archangelsku irgi esti užšalus perdėm. Mažesnis upės ir mažesni ežerai užšala lapkričio mėnesį. Nuo lapkričio iki balandžio didžiama šalies sukaustyta ledais. Gruodis, sausis, vasaris ir daliniai kovo mėnesiai sudaro sezoną nepaprastai aštrių šalčių, tankiai siekiančių nuo 20 iki 40 laipsnių žemiau zero. Pankščiai krinta, kvapą užima, į viršų vandenį liejus — krinta ledas.

Vokietijoj irgi esti žiema ir šalta. Bet toli gražu ne tokia aštri. Vokiečiai nepratę prie kraštinio šalto klimato. Todėl kai kas ir mano, kad jie negalės kaip reikiant kariuoti, o rusai, savam klimate, galės juos sumušti.

Žiema ir jos aštrūs šalčiai tikrai galės vokiečiams ap sunkinti, italus gal net ir susarginti. Bet vargiai dėl šalčių karas sustos ir visai netiesa, kad šalčiai vokiečių armijas paklupdys.

Istorija žino daug karų ejujusi aštriausiose šalčiuose. 1860 metais švedai kariavo su rusais žiemą ir kaip tik šiose pat srityse. Mušiai ėjo gruodžio, sausio ir vasario mėnesiuose. Per didžiausius šalčius švedai mušė rusus ir ėjo artyn Juodosios jūros. Tik kovo mėnesį ties Paltava rusai sutriuškino švedus.

Pagaliaus Sovietų karas su finų baltgvardietiška valdžia 1939-1940 metais. Abidvi pusės kovėsi per didžiausius šalčius.

Iš kitos pusės, Napoleono armija ne žiema sumušė, o rusų kariuomenė. Napoleonas iš Rusijos ėmė trauktis dar pirma šalčių.

Fašistinės Vokietijos kariuomenės aštri žiema šiek tiek susilpnins, bet ją turės sumušti Raudonoji Armija.

H. Varguolis.

ĮVAIRIANYBĖS

Meksikoj jei bile žmogus noris duoti skundą prieš valdininką ar valdžios įstaigą, gali pasiųsti federalei valdžiai telegramą veltui. jei skundas yra neišgėsis 20 žodžių.

Tuomi paaakstinama duoti skundai prieš lokalines valdžias, kad jos bijotų negėrai elgtis.

Tibeto budistų "Gausos Deivė" turi tūkstantį rankų ir tiek pat galvų, ir kiekvienoje jų po tris akis.

Tibeto ir dvasiškaiai gan praktiški žmonės. Jie matyt netiki, kad dievas turėdamas tik dvi ranki gali būti visagalys ir turėdamas tik dvi aki gali viską matyti.

Diplomatijos Istorija

Prieš pat karą Maskvoje išleista pirmas tomas "Diplomatijos Istorijos".

Ši knyga labai įdomi. Apie diplomatiją visi mėgsta kalbėti, bet labai mažai kas žino jos istoriją.

Pirmas tomas turi 666 puslapių. Raštus "Diplomatijos Istorijai gamino aštuoni žymiausi Sovietų Sąjungos istorikai.

Apie šią svarbią knygą štai ką rašo "Kultūra" (Nr. 5):

Knyga apima diplomatijos istoriją nuo žilos senovės (XIV-XV amžiaus prieš mūsų erą) ligi Frankfurto taikos (1871. V. 10), imperijos pralaimėto karo su bismarkine Prūsija. Antrasis tomas, kuris jau ruošiamas spaudai, apims diplomatijos istoriją kapitalizmo išsiplėtojimo ir imperializmo laikotarpiu ligi antrojo imperialistinio karo pradžios. Pirmojo tomo autoriai atliko labai didelį ir kruopštų darbą, apie kurį lūdiša knygos paigoje įdėta bibliografija. Apie 500 veikalų visomis kalbomis, pradedant senovės helenų, romėnų kultūrinio palikimu ir baigiant marksizmo leninizmo klasi-

ŽMOGUS, ANIUOLAS IR BEZDŽIONĖ

Linėjus, švedas mokslininkas, pirmutinis pradėjo mokslikai aiškinti, klasifikuoti augalus, gyvius ir mineralus. Jis gyveno aštuoniolikame šimtmetyje. Kaip seniausias, taip tada mokslininkai, didieji politikieriai ir katalikų kunigija tarp savęs lotyniškai kalbėjo ir rašė. Karoliaus Linėjaus ir pavardė buvo sulotyniuota: Linnaeus. Jis parašė knygą 1759 metais "Systema Naturae" (Gamtos sistema arba santvarka).

Gyvių pasaulį jisai dalino arba klasifikavo šiaip: Tuoj po aniuolių ir pačiame žmogų gyvių gale pastatė Primates (primatus arba viršinius, angliškai chiefs), pradedant žmogumi — Homo Sapiens — ir einant žemyn per visokias veisles bezdžionius (Simia) iki lemurų ir šikšnosparnių.

Nors jis žmogų pastatė šale aniuolu, bet tikėjimo valdonams tas negalėjo patikti. Kad aniuolai būtų matomi, tai gal dar būtų pakenčiama tiems ponams, žiurint, kaip žmogus išdžiūti stovi tarpe aniuolo ir bezdžionės. Bet aniuolo net ir tie "dievo žmonės" negali matyti, tai jie įsivaizduoja tik žmogų su bezdžione, nuo kurios eina visa eilė vis prastesnių už bezdžionės, o ant galo šikšnosparnis!

Net mokslininkas Thomas Pennant, 1781 m. rašė:

"Aš atmetu Linėjaus padalinimą — o tai dėl to, kad mano išdūdas (vanity)

negali leisti žmonių lyginti su bezdžionėmis ir šikšnosparniais."

Dėl tokių prieštaravimų Linėjaus ideja negalėjo platinintis, buvo beveik užmiršta net ir tarpe mokytojų žmonių.

Botanika (mokslas apie augalus) nuo Linėjaus tęsiasi ir iki šios gadyinės; augalai turi lotyniskus vardus, kuriuos visų tautų botanikai ir sodauninkai žino.

Po šimtui metų Čarlas Darvinas (1871 m.) sudarė tikslią žmogaus kilties teoriją. Visų gyvių ir augalų paskirstymą (klasifikaciją) rėmė svarbiausiais genealogija, t. y., mokslu apie gentytę, kaip darė ir Linėjus. Kiti įvairių veislių pranašavimai yra tik paviršutiniai. Šitas principas susijungia su gyvųjų gamtos veiksmu su visuomene, su žmonių organizuota savitarpine draugija, kur prasideda jau mokslas žmoiniskas, gamtiškas — sociologija.

Daugelis naturalistų stengėsi surasti principą, dėl ko yra tiek veislių, gyvių ir augalų atmainų ir traukė viskas tas ypatybės prie to, kad esą, sutvertojų taip patiko, jis norėjo tokio grožio. Darvinas į tai atsaako, kad toks aiškinnimas, girdi, sumuštų "visą mano teoriją", jeigu jis galėtų but teisingas. Jisai sako, iš tokio teigimo mes negauname jokio žinojimo, jokio moksliško pamato.

Darvinas sako, kad genealogiška žiurint, žmogus priklauso prie "senojo pasaulio," t. y., bezdžionių paanašų į žmones, nepaisant to, kad prieš tokią išvadą gali sukelti maištą mūsų puikybė ("may revolt our pride").

Taigi nuo vidurio devynioliktojo šimtmečio, nuo Darvino laikų — žmogus paliauja stovėjęs tarpe aniuolo ir bezdžionės. Aniuolas, svajonės dalykas, pasitraukė nuo Homo Sapiens, nuo protaujančio žmogaus, nes ant svajonės jisai negali remtis. Žmogus yra gamtos tvarinys ir jis negali bėgti nuo jos. O vienok žmonės, pasidalinę į klesas, bando vieni kitus pavergti, išnaudoti, kas nėra praktikuojama tarpe žemesnių gyvių veislių. Iš to yra dabartinis pasaulinis karas. Dalis žmonių, pasivadinus geriausia, augščiausia veisle (rase), daugydamas žudydamas visus kitus, nori pavergti visą pasaulio žmonių giminę. Jei tas jiems pavyktų, žmonija gal ir visai išnyktų žemės planetoje. Bet negamtiškas arba išsigimimas negali ilgai laikytis; yra viltis, kad žmonija apsigins nuo išgamiškų jos naikintojų.

J. Baitrašaitis.
(Linnaeus, kitais žinomasis, Karl von Linnė, gimęs 1707 m. Mirė 1778 m.)

Detroito Kolumna

NEGYVUOJANČIOS ŠALIES VALDŽIA IŠTRĖMIME

Michigano valstijos viešiniškai susirupinę automobilių industrijos padėtį: Pradžioje 1942 metų nuotoma virš penskinės nuosėdžių bus suvažinti automobilių produkcija. Tais reikiama, kad pusę darbininkų bus atleista nuo darbo. Arba dirbs tik po dvi ir pusę dienos į savaitę.

Jau dabar spauda paduoda, kad tarpe šimto ir šimto pusės tukslančių bus lie darbo.

Ką bus reikiama? Reikiama vėl šelpimą nedirbančių darbininkų ir jų šeimynų pradės. O mes gerai žinome, gyvenimo reikmenys išliko nesvietikai aukštai be jokios rimtos priežasties.

Tuos, kuriuos penės, beabiejones, nebūna galima tinkamai papenėti dėl reikmenų brangumo ir daugumos bedarbių.

Tie, kurie dar dirbs po dvi ar tris dienas į savaitę, turės didelį sunkumą galį su galu sudurti taipgi dėl nesvietiško brangumo.

Kovos dėl egzistacijos vėl pastrės. Galima tikėtis, kad kova bus biskui lengvesnė negu praėję buvo. Darbininkai laiki darbininkai organizuoti, tai ir pagelbą gal greičiau susilauks. Bet be kovos nepasieks.

Tiesa, pagelbą duodant bedarbiams iš valdžios, turės naujus takus uždėti tiems, kurie turi biudžetą ir biudžetą. Stambius biudžetą, kad ir paliečia, jiems visgi dar yra iš kur mokėti, bet smulkiems, tai bus velniava. Jau ir dabar smulkūs biudžetiniai dejuoja išsižioję.

Aštri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Bet labai gaila, kad dauguma ir smulkių biudžetų už bedarbių ir visokios rūšies takus, kaltina organizuotus darbininkus. Girdi, jie jau kontr' rėnija, ir todėl mes einame velniop.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Bet labai gaila, kad dauguma ir smulkių biudžetų už bedarbių ir visokios rūšies takus, kaltina organizuotus darbininkus. Girdi, jie jau kontr' rėnija, ir todėl mes einame velniop.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Atsiri konkrecija iš stambių biudžetų pusės, ir biudžetui emant silpnai, ne vienam smulkiam biudžetui prisieina pusėtinai skursti, ilgas valandus dirbant, be jokio pasiviečiojimo ir poilsio savo sveikatai naikinai. Žinoma, šėlia pripažinti, kad visgi geriau skursti stiplesniam biudžetui tikrai padėty, negu darbininkams būnant be darbo ir varge gaunant pašėpą.

Ol, ir taip stambiam kapitalui yra užveja už smulkiųjų biudžetų, kurių yra pusėtinai skaičius.

28 dieną spalio įvyko draugės Petrikienės prakalbos. Buvo daug moterų prisirinkę. Taipgi buvo ir nemažas skaičius vyrų. Prakalbos pavyko puikiai. Petrikienė yra puiki kalbėtoja. Ji mokesčiai ir rimtai dalykus išaiškina.

Girdėjau, kad prakalbos būvę visi patenkinti buvo jos kalba.

Beje, "Motery Balsas" buvo parėjimas. Aš irgi vieng nusipirkau. Jau peržiūrėjau paviršiumi. Kai kuriuos straipsnelius skaičiau.

Ištikrųjų, prisieina atidoti didelį kredytą mūsų moterims, kad jos taip puikiai darbuojasi socialiaime gyvenime. Jos ir sparčiai pažangę padarę. Gal kai kuriais klausimais mes vyrų turime imti iš jų pavyzdį.

Ot, kad ir mūsų Detroito moterys dirba pastaruoju laiku išsiuosios. Joms tas darbas eska. Jos ir pusėtiną naudą duoda darbininkų judėjimui.

Darbuokites kiek tik išgalite, draugės moterys.

Lapkričio 4 d. įvyksta Detroito ir jo aplinkinių rinkimai. Šiuose rinkimuose kandidatais yra ir nauji asmenų, kuriuos remia organizuoti darbininkai. Taipgi yra kandidatų ir unijos narių.

Visiems šios kolonijos skaitytojams palatinai balsuoti už tuos kandidatus, kurie yra tinkamiausi toms vietoms. Taipgi tinkamiausia balsuoti už tuos, kuriuos indoruoja Automobilijų unija.

Išrenkant tokius kandidatus viešiniškai sukėję skaičius sumas. Ir mūsų šaly miestų ir miestelių valdžios bus švarėnės. Tada bus visiem piliečiam smagiau ir linksmiau gyventi.

Nepamirškite savo pareigos: būtinai turite balsuoti 4 d. lapkričio.

J. B. kas.

Rašo J. Baltrušaitis

Londone—nacių sudaužytame Londone—gyvuoja ne tik Jungtinės Karatystės ir Britų Imperijos valdžia, bet ir keletas svetimų valdžių. Šios svetimosios oficialiai vadinamos negyvuojančių šalių valdžiomis (governments of nonexistent countries), arba valdžiomis ištrėmimo (governments in exile).

Pirmutinė oficialiai pripažinta tokia valdžia, rodos, buvo tai Lenkijos. Kai Vokietija 1939 m. sumušė Lenkiją, tai nauji diplomatai lenkai organizavo valdžią Francuzijoje. Francuzijos valdžia davė jai netoli Paryžiaus teritoriją — vienos mylios (angliškos) pločio ir trijų mylių ilgio. Tai daryta, rodos, su tuo aprokavim, kad lenkai linkę į ginčus. Jų naujoji valdžia turės kur pasivaikšioti po sunkaus politinio darbo, o neturint ką veikti, nereikės vieną kvatieroję kaisti, besiginčijant apie savo draugus, buvusius ministerius, įrodinėjant, kurie iš jų buvo tikri išdavikai, šalies išdo grobikai ir pasisavintojai, o kurie buvo tik intrigu aukos ir nekalti klaidų darytojai. Šiaip ar taip, francuzų valdininkai jauė, kad tarp lenkų ministerių ištrėmime gali but didelių, arba bent garsių peštynių, tai nenorėdami svetimų skandalų grauziamas pasaulio mieste Paryžiuje, davė jiems šmotą žemės, padarė mazytę Lenkiją šale Paryžiaus. Matomai tai darė ne iš malonės, o iš to, kad sumuštosios Lenkijos fondy dar buvo Francuzijoje. Valdžia gal nematė reikalo tuos fondus "užšaldyti," kaip Amerikos vyriausybė vėliau padarydavo su fondais kitų šalių, kaip tik jos netekdavo gyvavimo, pasidarydavo "non-existent countries".

Na, kaip tat buvo, o kaip dar bus, tai tiek to. Pažiūrėkim į bent kurią negyvuojančią šalį ir gyvuojančią ištrėmime jos valdžią. Pažiūrėkim į tos valdžios teises ir reikšmę. Kas liečia anglius ir amerikonus politikierius arba diplomatus, tai tokia valdžia, esanti ištrėmime, reikią tą, kad josios tautiečiai, tinkamai karul, buty geriau organizuojami į mandierias ir kad tie nauji kariai uoliau kariautų prieš hitlerizmą. O tokia valdžia ir jos organizuojami tautiečiai kariai savo tarpe duoda sau tokią reikšmę, kad jie atkariausią iš Hitlerio savo šalies nepriklausomybę ir po karo sugrįsą į savo tėvyne, kur pradėsią gyvenimą iš naujo.

Pažiūrėkim į "pirmutinę" negyvuojančią šalį ir jos gyvuojančios valdžios stovį. Istoriškai, pirmutinė demokratsiškojo "apsymento" pakludyta ir hitlerizmo užmūsta valstybė buvo fašistinė Austrija. Bet diplomatiškai, tai ne taip. Politikai ir politikieriai ir diplomatai šią būvusią valstybę užmūršo. Matomai tuom užmūršimui suteikė Hitlerio Vokietijai absoliutę teisę į tą šalį. Austrijos valdžios ištrėmime nėra, jos — negirdi-

me. Českoslovakija yra vadinama pirmutine, negyvuojančia šalimi, kurios valdžia yra ištrėmime. Ta valdžia tuoj pradėjo kurtis Londone, kaip tik neteko savo šalies. Bet ji ilgai buvo nepripažinta. Kuomet sumuštos Lenkijos valdžia įsikurė Francuzijoje, tai ir čekų komitetas Londone pradėjo rast šilumos jausmo iš Anglijos valdžios, kuri jau numetė šaly nramųjų apraminimą (appeasement) Hitlerio, paskelkė jam karinį apraminimą... Lenkų ir čekų valdžios pradėjo bendradarbiauti, organizuot savo tautiečius pabėgėlius į armiją.

Grudžio 22 d. 1939 m. Čekų Nacionalis Komitetas (taip jie vadinosi, o angliai diplomatai pradėjo vadinti jus valdžią ištrėmime), sutitaręs su Anglijos ir Francuzijos valdžiomis, paskelbė savo tautiečiams ir slovaksams mobilizaciją: visi, kurie gyvena tose šalyse, turi per prievartą eiti į kariuomenę. Taip ši valdžia tapo pripažinta. Lenkų valdžia buvo ir de tokio prievartos pasirodymo pripažinta, bet metais jaunesnė, dar nebuvo nusistovėjus; nežilgo ir ji pradėjo organizuot tautiečius, mobilizuo. Dabar Karališkas Orlaivynas (RAF) davę lenkų lakunų tu ir jie noriai davę Vokietiją, kiek tik angų valdžia leidžia.

Amerika pripažino Českoslovakijos generalį konsulą "legaliu atstovu neegzistuojančios šalies". Bet tuo pačiu laiku nepripažino Českoslovakijos "valdžios ištrėmime."

Tai buvo, anot čekų, paradoksaliska padėtis. Dar natvniau išrodė tas, kad Českoslovakija demokratiškiausia buvo Europoje, o Amerikoje — demokratiškiausia Amerika, bet ši nepripažino josios valdžios iki 1941 metų vasaros. Tik liepos 30 dieną šiais metais Amerika pripažino Benešo valdžią esant vienatine legale Českoslovakijos atstove.

Vienas žmogus, turbut, čekas, Emil Havas, angliškam dienraštyje aiškina, kad tas pripažinimas sudaro labai didelę reikšmę. Tas padarysias didelę moralinę, politinę ir psichologinę įtaką į pavergtą Českoslovakijos laudį. Tas taipgi sudarysias didelę vertę Českoslovakijos konsulams Amerikoje. Jie turėsią pripažinti valdžią su oficialiu pastavu. Ceškai ir slovakai Europoje dabar labiau kilsią prieš pavergėjus nacius, drąsiau kovosią iki sutriuškinimui hitlerizmo.

Taip. Tik sutriuškinus hitlerizmą šitos neesancijų šalių valdžios—valdžios esancios ištrėmime pataps rimtu istorišku dalyku. O dabar tai tas viskas yra liudna melodrama; jų oficiališkumas dabartinis neis į istoriją toli, kol hitlerizmas nebus nušluotas nuo žemės kamuo. Jeigu hitlerizmas arba fašizmas nebus išnaikintas, tai šitos mažųjų tautų valdžios, esancios ištrėmimo, taip ir pasilikis ištrėmimo. Dar aršiau, jos bus

ištrėmos į nežinę. O jų tautos taipgi bus tremiamos iš pasaulio—bus žudomos, ištautinamos, naikinamos labai greitai ir be jokios atdairios iš naikintųjų pusės. Tais naikintojais yra fašistai arba nacionalistai-socialistai (naciai).

Iki šiol tankiai girdimos dvi valdžios ištrėmimo: čekų ir lenkų. Jos veikia ką nors politikoje, kaip ir pridera valdžiomis. Jos pradėjo skelbti ir "naują santvarką", ko tikrosios valdžios—Anglijos ir Amerikos—dar vis neskelbė per 6-7 mėnesius, iki rugpičio 1941 m. O apie kitas "senasias" valdžias, "ištrėmtas" į Londoną, mažai kas girdėti; rodos jos nieko neveikia "senomis" valdžiomis ištrėmimo vadiname, šale dviejų jau minėtųjų, dar šias: Danijos, Norvegijos, Olandijos, Belgijos, Luksemburgo ir Francuzijos. Jau kai kurių tų šalių karališkųjų valdžių šeimynos gerokai išsikirsčiusios, jau ne vien Londone gyvena, bet dalinai ir Amerikoje. O ką veikia—nežinia. Tiesa, Francuzijos "laisvasis" generalas de Gaulle dirba savo militarinį darbą prieš tautų pavergėjus fašistus; Belgijos armija Kongo kolonijoje (Afrikoje) šį mėnesį mėnesį pasirodė maršuojanti į Etiopiją prieš italų fašistų armijos likučius. Bet tai kariškų vyresnybių darbai. O ar jų civilė vyriausybė yra tatal nusprendus, ar vadovauja visam laisvųjų francuzų, laisvųjų belgų judėjimui, tai neteko matyti dienraščiuose per labai ilgą laiką, tai yra per paskutinį mėnesį ar du. (Taip, du mėnesiai šioj gadyneji tai labai ilgas laikas, nes juose yra baisiai daug ir baisiai didelių įvykių).

Naujosios valdžios ištrėmimo, — jugoslavų, kroatų, graikų ir tt.,—taipgi jau, rodos, organizuosi gana gerai prieš užpuolikus-pavergėjus.

Jugoslavijoje partizanai puikiai pasižymėjo paskutiniu laiku. Jie matomai veikia savo sumanymu, patys organizavosi. o ne jugoslavų valdžia ištrėmime. Londone, ir ne Anglijos valdžia. Dabar spalio mėnesį buvo žinių, kad Sovietų Sąjungos lakunai nunesį Jugoslavijos partizanams karinių įrankių, karinės medžiagos. Vienoj tik apygardoje kalnuose esą tu partizanų apie 14 tukstančių. Tai, vadinasi, jie tęsia karą prieš užpuolikus ir kartu kelia revoliuciją prieš užpuolikų įsteigtą valdžią ir "naują" nezmomniską tvarką.

Nors Jugoslavijos buvusi valdžia, dabar ištrėmimo, nevadovauja tiems partizanams, bet ji dalį tų žinių surenka ir suteikia pasaulio spaudai. Ir užtai galima sakyti, kad ji turi nemažą reikšmę, ypač, kad tos žinios pasitvirtina kaip turinčios pamatą, ne taip, kaip žinios buvusios fašistinės Lietuvos valdžios, kuri dabar pabirus kaip ožkos spiros ant miestelių kelio. Iš tų musiškių fašistų platinamų visokių "žinių" yra visada tik viena

E. VERSOVA

Sovietų Sąjungos slaugė, kuri užsiplėnė net ir paties Stalino pagyrimo. Ji pasirengus valstiečio perėjo nacių linijas ir gavo svarbių informacijų. Šį paveikslą Stalinas davęs lordui Beaverbrookui.

ir ta pati teisinga žinia,—tubent, ta žinia, kad jie tikrai tarnauja nežmoniškiams "izmams": fašizmui-hiterizmui.

Francuzijos sena valdžia skaito Petaino valdžią, delto ištrėmimo susidarė tik komitetai, o ne valdžia.

—Red.)

Jeį pageidauji, kad ir tamsios kaimynas gauty teisingas žinias apie karą, užrašyk jam "Vilni."

Kaip Daktaras Parašė JUSŲ RECEPTAS

YOUR PRESCRIPTION the Way Your Doctor Wrote It

Svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime yra receptas. Jis negalite atsiduoti likimui... and naudojamo materio ir jo našatymo. Mes didžiausiam gėdėdami pasakyti, kad receptų įrašymas yra svarbiausia dalykai mūsų mizmo. Valstus gaisalo tik laisninti, registruoti ir prityre farmaciai. Materiolis ir chemikalai yra naudojami vienai iš geriausių. Pagal dvejus parašytus receptus sistema garantuoja skuriamam, kurio būty galima pasitikėti. Leiskite mums išpildyti jūsų sekantį receptą.

UNION DRUG CO.
35th & S. Halsted St.
Chicago Ill.

DETROITO GATVĖMIS IR ŠALYGATVIAIS

Nepavykęs Romansas

Tėvai Mary DeLaverge, 11 metų mergaitės, gamnikai sūbrė jį, kam jį "perdaug interesuojasi Robert Turner, tokių pat metų kavalieriumi. Robertas pasiūlė jį "įvesti iš tėvų nevalios." Mergaitė sutiko. Ant kampo Linden ir 14th juodu sūlipo ir nežinomo saviniko automobilį ir patraukė pletais ir vieškeliais linkui New Yorko, Newarko, N. J. juodu suėnė policija ir nugabeno į kalėjimą. Kalitina juodu pavogime automobilio ir turčijme revolverio be leidimo. Magaryeionis į Newarką skubinasi jų tėvai.

Tragiška Mirtis

Detroito upėje prie Belle Isle iklimpo į dumblį prekinis laivas Duluth. Jo išlaisvinimui paaukta trys laiveliai. Vienas jų ketvirtdienio anksti rytė apvirtu ir nuskeno. 6 darbininkai, kurie tuo laiku laivelyje miegojo, nesėjo išsigelbėti,—žuvo.

Nariai Reikalauja Teisio

Great Lakes plieno korporacijos fabrikuose eina streikas už algų pakėlimą ir pagerinimą darbo sąlygų. Streiką sušalynti bando pati kompanija, o laikon ateina ir kiti.

Jeigu Hitleris Užpultų

Fort Shelby viešbutyje prie uždary durų trinis šimtanis parinkty policistų federalės valdžios specialus instruktoriai duos lekcijas, ką daryti, jeigu Detroitą užpultų priešo armija.

taipgi pateiks planą apsaugojimui tų fabriku, kuriuose gaminama amunicija.

Pavyzdys Kitiems

Vietos lietuviai darbininkai ir jų organizacijos savo darbas daugelį kartų įrodė, kokios kosalsis juose yra rezervas atlikimas didelių darbų, kaip daug pasisventimto, pasiaukojimo ir pulkaus reaganimo į svarbiuosius dienos klausimus. Kitos kolonijos, net ir skaitlingesnės, atsiliko labai toli. Paiminkim kad ir štai šį palyginimą:

Clevelande Spaudos pikniskas davė nepilnai 200 dolerių pelno. Detroito virš 700. Sovietų Sąjungos medikalei pagelbei Detroito lietuviai jau davė virš 500 dolerių. Clevelandas dar tik sukinkniasi apie pirmą šimtine.

Ot jeigu Detroito pavyktų išjudinti į darbą patobulintą aktyvą, kiek čia daug butų nuveikta!

Naujas Choras

Detroito Moterų Pažangos Klubas nutarė suorganizuoti moterų chorą. Tam tikra koniškija, buk choras nežilgo pradės pamokas.

Kukluksai Atgyja

Atvyko čia Ku Klux Klano vyriausias komandierius Colseoff ir kapilaitis spaudai! tuoj išplūpė savo planą: "Mano nuotomata imperija steigia čia slaptą mokyklą slapytbėje užlaikomosios agitatoriams, kurie briausis į CIO uniją ir griaus jį iš vidaus." — Plunksnabrazdis.

Telef. Republic 1538.

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

6246-48 S. California Chicago, Ill.

Lietuvių didžiausias degtinės ir vyno sandėlis. Užlaiko geriausią amerikonišką ir importuotą degtinę.

Reikalaukite jūsų tavernui Sunny Boy, 4 metų senumo, Kentucky degtinės. Turtinga, švelni ir labai puiki degtinė! Taipgi reikalaukite lituviško Kruptiko.

PARDOVAME TIKTAI TAVERNAMS

Mūsų Valandos nuo 10 iki 5 Užsakymai išvejojami sekancią dieną.

FRANK VIZGARD

Sleep Better Tonight...

More Energy Tomorrow

TO KEEP WELL—SLEEP WELL

ON A **Karpen** PIL-O-REST MATTRESS

ROOSEVELT

FURNITURE COMPANY, INC.

2310 W. Roosevelt Road
Tel. Seeley 8760-8732

Diplomatijos Istorija

(Tęsa nuo pusl. 3)

senovės laikams. Antroji—viduramžiams. Trečioji—naujųjų laikų XVI-XVIII amžiaus laikotarpiui. Ketvirtoji—kapitalizmo pergalės ir įsitvirtinimo pažangiose šalyse laikotarpiui, t. y. ligi francūzų-prūsų karo ir Frankfurto taikos (1789-1871 m.). Iš šių keturių dalių ir susideda pirmasis tomas. Antrąjį tomą sudarys penktoji dalis, kuri skiria "laisvo" kapitalizmo peraugimo į imperializmą laikotarpiui—ligi pirmojo pasaulinio karo pabaigos ir Versalio taikos pasirašymo (1872-1919 m.), ir šeštoji dalis—laikotarpiui tarp pirmojo ir antrojo imperialistinio pasaulinio karo (1919-1940 m.). Paskutinė, septintoji, dalis supažindins su dabartinės diplomatijos organizacija ir metodais.

Kaip jau sakytą, ligi šiol dar nebuvo net bandyta sudaryti diplomatijos istoriją. Visi buržuaziniai veikalai šioje srityje buvo skirti ne diplomatijos istorijai, bet tarptautinių santykių istorijai nagrinėti. Taigi kalbama, kad knyga yra ne tik pirma marksistinė, bet iš viso pirmas mokslinis šios srities veikalas. Nėra ko stebėtis, kad, nepaisant tokio didelio tiražo, knyga jau beveik išparduota ir sukėlė didžiausią susidomėjimą ne tik Tarybų Sąjungoje, bet ir už jos ribų. Tenka tik apgalvoti, kad jau vien dėl techniskų sunkumų mūsų skaitytojas jos lietuvių kalba negreitai galės sulaukti, ir ji bus prieinama tik suprantamiems rusų kalbą. Lietuviui ji, be kita ko, joms ir tuo atžvilgiu, kad "Diplomatijos istorijoje" paličiama ir Lietuvos praeitis—Lietuvos kunigaikštų diplomatija ir jos metodai santykiuose su kitomis valstybėmis.

Diplomatijos istorija prasideda kur kas anksčiau negu nuo senovės Graikijos. Jau apie pusantro tūkstantčio metų ligi mūsų eros, tik susidarant pirmuosius valstybės, patriarchalinę santvarkai persiformuojant iš grynai šeimyninių į valstybinius santykius, atsiranda tarpusavio santykiai tarp vienos giminės su kita, tarp vienos valstybės su kita. Archeologiniai atradimai, iškasenos Egipte ir kiti istoriniai tyrinėjimai davė pasaulinei istorijai pirmuosius mūsų žinomus diplomatinius dokumentus—Tel-Amarno archyvą, Egipto faraono Ramzeso II sutartį su egiptu karaliumi Hatušvilu III, kuri buvo sudaryta 1278 metais prieš mūsų erą. Šios dalies autorius prof. Sergejevas suglaustai, bet pakankamai ryškiai ir vaizdžiai parodo mums, kaip vystėsi diplomatija, kokie buvo jos metodai ir etiketas nuo faraonų Egipto ligi Asirijos karalių (apie 800 metų ligi mūsų eros), toliau parodo jos raidą klasikiniame Graikijoje, makedonijiečių elinistinėje gaidynėje, Romos respublikoje ir imperijoje ligi jos agonijos pradžios—santykių su barba-

rais, kurie sužlugdo romėnų imperiją ir kuria tautų kėlimosi gaidynės metu viduramžių Europą. Barbarų valstybių ir Bizantijos, po piežių, arabų, Kijevo Rusijos diplomatija dėstoma antroje dalyje profesorių Bachrušino ir Kosminskio. Jiedu supažindina skaitytoją su feodalinio susiskaldymo gaidynės diplomatija. Gi vieno prof. Kosminskio parašyta feodalinės monarchijos sustiprėjimo gaidynės diplomatijos istorija.

Trečiąją dalį pradeda prof. Skazkinas, kuris pateikia XVI amžiaus Europos vaizdą, atskleidžia skaitytoji naujųjų laikų diplomatijos vystymosi persilaužimą, kai atsiranda tarptautinės teisės mokslo užuomazga, susiformuoja ir pradeda nusistoti buržuazinės diplomatijos principai ("valstybinis interesas", kaip politikos principas), diplomatinė tarnyba su jos organais, metodais, etiketu. Toliau prof. Skazkinas drauge su prof. Bachrušinu nagrinėja atskirų šalių ir atskirų šio laikotarpio etapų diplomatiją ligi XVIII amžiaus pabaigos, kai Amerikos kolonijų nepriklausomybės kovos ir Francūzijos buržuazinė revoliucija (1789-1794 m.) pradeda absoliutizmo žlugimo ir buržuazijos įsitvirtinimo gaidynę. Čia diplomatijos istorija, dėstoma profesorių Jefimovo, Narocnickio, akademiko Tarlės, atskleidžia su permainingais, artimiausias mums ir mūsų laikams įvykiais, žmoniškais, pasikeitimais. Kaip tik nuo šios vietos knyga įgauna dar kitą pobūdį. Ji patraukia skaitytoją ne mažiau kaip įdomiausias romanas. Juk, rodos, visi šie dalykai žinomi, įsikalti mokykloje, universitete, tiek apie tuos įvykius girdėjome, skaitėme, o vis dėlto su kiekvienu perskaitytu puslapiu skaitytoji atskleidžia vis kas nors nauja, ir stebies, kaip gi pirmą to nesupranta, kaip gi pirmą to neįvertina. Taip reiferiškai parodomos žymiausias tų laikų figūros—Franklinas, Dantonas, Robespjeras, Napoleonas, Taileranas, Aleksandras I, Mikalojus I, Meterichas, Kaningas. Kiekviena iš jų pagal jo asmenybės vaidmenį istorijoje skiriama priderama vieta. Ir iš tų šykščių, negausių eilučių ryškėja permainingiausi žmonijos raidos ir pažangos etapai. Šios vietos kaip tik įdomiausias tiems, kurie savo supratimą apie istoriją susidarė buržuazinėje mokykloje, nes skaitant diplomatijos istoriją ne tik atnaujinamas turimas istorijos žinių bagazas, bet jis kartu perkeliama į logišką, mokslinės vėžės, į teisingą, kritišką mąklisintį įvykių, faktų, asmenybių ir visos istorinės raidos supratimą ir įvertinimą. Pirmasis tomas ir baigiamas Francūzijos-Prūsijos karo įvertinimu. Jau tada, 1871 metais,

Karlis Marksas, analizuodamas Frankfurto taikos išdavas (Prūsijos paglemžimas ir Francūzijos Elzaso ir Lotaringijos sričių), nurodė, kad ši taika sukėlia revanšo ir karo tarp Rusijos ir Vokietijos pavojų. Prof. Chvostovas baigia pirmąjį tomą nurodymu, kad po Frankfurto taikos tarptautinė padėtis pasidarė dar daugiau įtempta ir tas įtempinimas pasidarė naujų tarptautinių santykių neatimama savybė.

Lietuviškasis momentas knygoje pažymėtas daugiausia ryšium su Rusijos (Maskvos, Kijevo ir kit.) santykiais su Lietuvos kunigaikštėmis. Nurodoma, kad Šiaurės Rytų Rusija buvo visus Lietuvos atkirta nuo Vakarų Europos, ir jos santykiai su Did. Lietuvos Kunigaikštija nulemdavo būtinybę apsaugoti Rusijos žemes nuo Lietuvos feodalo užpuolimų. 198203 ps. nušviečiama diplomatiniui konfliktai tarp Jono III, Vasiljaus III ir kitų Rusijos carų su Lietuvos did. kunigaikštėmis dėl rusų žemių, kurios buvo Lietuvos valdomos. Toliau nurodoma, kaip XVI amžiuje Lietuvos diplomatai pakurstė totorius ir sultoną mėginti atkariauti iš Maskvos Kazanę ir Astrachanę. "Diplomatijos istorija" Lietuvos-Lenkijos uniją paaiškina šiuo sakiniu: "1569 metais Lietuvos feodalai, turėdami ant sprando priešą, gynybos sustiprinimo tikslu buvo priversti sutikti sudaryti uniją su Lenkija federacinės "žėpospolitos" forma."

Labai įdomus epizodas duotas 243 puslapy, aprašant "pasuntinio apeigas". Jau tada buvo nusistojęs tam tikras diplomatinis etiketas, vadinamasis protokolas, buvo nustatytos pasiuntinių priėmimo apeigos, ir štai... "Vienu atveju Lietuvos pasiuntiniai smarkiai pasivėlino ir priverė carą Joną IV laukti, kol jie baigė išklausti "savo popu" dienišes mišias. Caras įsiseidė ir čia pat sutarė su bajorais kitą kartą eiti į savo mišias ir priversti pasiuntinius "laukti tol, kai carui baigs giedoti mišias." Vėlesniais laikotarpiais knygoje jau minima Lietuvos-lenkų diplomatija, jos metodai ir problemos kaip vienas ir tas pats reiškinys.

Geras Vilnietai, ar jau gavai bent vieną naują skaitytoją?

Mrs. Anthony A. Danis (su sėneliu), žmona komandanto Amerikos laivo "Kearyn," kurį naciai torpedavo prie Islandijos. 10 laivo įgulos žmonių buvo sužeista ir 11 dingę. "Kearyn" jau buvo kelintas Amerikos laivas atakuotas vokiečių.

ir Lotaringijos sričių), nurodė, kad ši taika sukėlia revanšo ir karo tarp Rusijos ir Vokietijos pavojų. Prof. Chvostovas baigia pirmąjį tomą nurodymu, kad po Frankfurto taikos tarptautinė padėtis pasidarė dar daugiau įtempta ir tas įtempinimas pasidarė naujų tarptautinių santykių neatimama savybė.

Lietuviškasis momentas knygoje pažymėtas daugiausia ryšium su Rusijos (Maskvos, Kijevo ir kit.) santykiais su Lietuvos kunigaikštėmis. Nurodoma, kad Šiaurės Rytų Rusija buvo visus Lietuvos atkirta nuo Vakarų Europos, ir jos santykiai su Did. Lietuvos Kunigaikštija nulemdavo būtinybę apsaugoti Rusijos žemes nuo Lietuvos feodalo užpuolimų. 198203 ps. nušviečiama diplomatiniui konfliktai tarp Jono III, Vasiljaus III ir kitų Rusijos carų su Lietuvos did. kunigaikštėmis dėl rusų žemių, kurios buvo Lietuvos valdomos. Toliau nurodoma, kaip XVI amžiuje Lietuvos diplomatai pakurstė totorius ir sultoną mėginti atkariauti iš Maskvos Kazanę ir Astrachanę. "Diplomatijos istorija" Lietuvos-Lenkijos uniją paaiškina šiuo sakiniu: "1569 metais Lietuvos feodalai, turėdami ant sprando priešą, gynybos sustiprinimo tikslu buvo priversti sutikti sudaryti uniją su Lenkija federacinės "žėpospolitos" forma."

Labai įdomus epizodas duotas 243 puslapy, aprašant "pasuntinio apeigas". Jau tada buvo nusistojęs tam tikras diplomatinis etiketas, vadinamasis protokolas, buvo nustatytos pasiuntinių priėmimo apeigos, ir štai... "Vienu atveju Lietuvos pasiuntiniai smarkiai pasivėlino ir priverė carą Joną IV laukti, kol jie baigė išklausti "savo popu" dienišes mišias. Caras įsiseidė ir čia pat sutarė su bajorais kitą kartą eiti į savo mišias ir priversti pasiuntinius "laukti tol, kai carui baigs giedoti mišias." Vėlesniais laikotarpiais knygoje jau minima Lietuvos-lenkų diplomatija, jos metodai ir problemos kaip vienas ir tas pats reiškinys.

Geras Vilnietai, ar jau gavai bent vieną naują skaitytoją?

"Vilnius" Vajus

PRASIDĖJO SU PIRMA DIENA SPALIO IR TĖSIS IKI PIRMAI DIENAI GRUODŽIO

KODEL?

Kad padvigubinti dienraščio "Vilnius" skaitytojų skaičių!

KAIP TĄ ATSIEKTI?

Su pagalba visų senųjų dienraščio skaitytojų, buvusių ir naujų vajininkų, visų pažangiųjų organizacijų narių!

AR SUNKU BUS PASIEKTI TIKSLAS?

Padvigubinti "Vilnius" tiražą negali būti sunku, jei imsime sekamus faktus:

1. Kurie skaitote "Vilni" nuo jos įsikūrimo, per suvirš dvidešimt metų, persitikrinote, jog be pažangaus dienraščio tiesiog negalėtumėt gyventi. Jei "Vilnis" patinka jums, tai ji patiks ir jūsų kaimynams, pažystamiems, kada jie gaus progą su ja susipažinti. Štai neišsemiamas šaltinis naujų skaitytojų!

2. Kai visas demokratinis pasaulis nusistatęs prieš fašizmą, kada eina žiauriausias žmonijos istorijoje karas tarpe tamsiųjų fašizmo jėgų ir civilizacijos, juk kiekvienas sveikai mąstąs žmogus nori gauti greičiausias ir teisingiausias žinias. "Vilnis" jau per virš 20 metų įrodė, jog perdavimas skubių ir teisingų žinių yra pareiga gero dienraščio. Kurie iki šiol pasitenkino kitais laikraščiais, pamatę skirtumą "Vilni" pasiliks jos skaitytojais ant visados. Tai kitas šaltinis naujų skaitytojų.

3. Mes esame įsitikinę, kad kiekvienas "Vilnius" skaitytojas, kiekvienas pažangus, demokratiniai nusiteikęs lietuvis, pagelbės šiame vajuje pakalbinti savo pažystamus užsiprenumeruoti "Vilni". Jei praėjusiais vėjais nekurie vajininkai gavo po desėtkus naujų skaitytojų, tai ar galima sakyti, jog vienas skaitytojas yra sunku gauti? Jei didžiūma skaitytojų gaus bent po vieną naują, pridėjus smarkiuosius vajininkus, lengvai padvigubinsime "Vilnius" tiražą.

LENGVATOS NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

Laik šio vėjaus metinė "Vilnius" prenumerata naujiems skaitytojams tik \$5.50; pusei metų—\$3.00. Chicagoje: metams \$7.50; pusei metų—\$4. Kurių prenumerata baigiasi ir atsinaujinsite laike vėjaus, gausite dovanų knygą. Seniems skaitytojams prenumeratos kaina: Chicagoje metams \$8.00; pusei metų—\$4.25. Visur kitur Jungtinėse Valstijose: metams \$6; pusei metų—\$3.25.

DOVANOS VAJININKAMS IR SKAITYTOJAMS:

Už 500 Punktų \$10 ir Proporcionaliai Aukštyn; Pavyzdžiui, Vajininkas, Pasiekęs 5,000 Punktų, Gaus \$100; 10,000 Punktų—\$200

SPECIALĖS DOVANOS:

Už 20 Naujų Metinių Skaitytojų Dovana \$10 ir Proporcionaliai Aukštyn

Seniem Skaitytojams Dovanos—Viena Iš Šių Knygų Pasirenkant:

1. Kelias į Naują Gyvenimą ..... A. Bimbos	7. Janonio Raštai
2. "Vilnius" Kalendorius 1942 metams	8. Pajauta, Istoriskas Romanas
3. Lietuva Vokiečių Okupacijos Metu (pereinam kare) V. Kapsuko-Mickevičiaus	Sulietuvino Jonas Montvila
4. Naujoji Lietuva ..... A. Bimbos	9. Zinynas ..... J. Laukio
5. Motina ..... Maksimo Gorkio	10. Alkoholis ir Spiritiniai Gėralai
6. Moteris ir Socializmas August Bebel	Dr. J. J. Kaškiaučiaus
	11. Proletarinė Poezija ..... V. Fričė
	12. Rusijos Istorija ..... M. Pokrovskio

"VILNIS"

3116 S. Halsted Street

Chicago, Illinois

KAIP GYVENA JAPONAI

Rašo Vilniškis.

VIS DAUGIAU VARGO IR SKURDO.

New Yorko "Times" korespondentas rašo apie japonų gyvenimą. Tas gyvenimas Japonijoje darosi vis sunkesnis su kiekviena mėla diena.

Paimti kad ir Tokio miestą, Japonijos sostinę. Tokio turi 6,500,000 gyventojų.

Seniau tai buvo linksmas imestas. Jame nestigo jokių tavorų. Gatvės būdavo kupinos žmonių. Dabar kas kita. Žmonės vaikščioja susikuope, susirūpinę, nervuoti.

Beveik visi labai prastai apsirėdę. Drabužiai nusiwalkioję. Gatvėkariai seni, reikalingi būtino taisymo, bet niekas juos netaiso. Ties krautuviemis ilgos kaleinos žmonių. "Maisto vartojimas stropiai kontroliuojamas. Daugelio maisto produktų už jokių pinigų negalima gauti." Daugelis produktų tai "erzacas", netikras maistas. Ceverykų iš tikros odos negalima gauti.

Jeį nori įsigyti drapanų eilę, tai lėšuoja tiesiai fantastišką pinigų sumą. Bovelna, vilnos, oda, guma—visa tai reikalinga armijai. O armija jau keturi metai kaip negali išsiklampoti iš kiniško "incidento". Karas prieš Kinijos liaudį kainavo ir kainuoja Japonijai neapsakomai dides sumas.

Tokio yra gatvė, vadinama Ginza. Seniau ten gyvenimas virte virė. Kiekvienas svetimtautis, atvykęs į Tokio, žinojo tą gatvę. Tai buvo didžiausias Japonijoje turgus, kur galima buvo gauti tūkstančius įvairiausių dalykų ir dalykėlių.

Dabar toj gatvėj pilna karėivių ir jūrevių, paleistų atostogoms. Moterėlių ten taip-pat daug. Jos ieško vietų, kad kaip nors pigiau nusipirktus mastą-kitą perkelti ar ko nors iš maisto. Tikrų patvarių tavorų ten negalima gauti. Užsienio valiutą reikia taupinti, nes tai reikalinga armijai.

RYŽIAI.

Šiemet, kaip praneša Associated Press, Japonijoje buvo labai prastas ryžių derlius.

Ryžių derliaus šiemet buvo apie 295,000,000 bušėlių. Tai daugiau negu aštuoni milijonai bušėlių mažiau, negu pereinamais metais, o perėitų metų derlius taip-pat buvo prastas.

Japonijos žemdirbystės ministerija skelbia, kad jau daug metų tokio prasto ryžių derliaus nebuvo.

O ryžiai yra pamatinis japonų maistas. Žemdirbystės ministeris skelbia, kad reikės įvesti šarpsnę ryžių vartojimo kontrolę.

Tad aišku, kad japonams dar labiau reikės susiveržti diržus.

VOKIEČIŲ PROPAGANDA.

Juo sunkesnis Japonijos žmonių gyvenimas, tuo įkyriau veda savo propagandą nacių agentai, šovinistinė spauda ir militaristai.

Vienam korespondentui

teko matyti vokiečių filmą "Sieg im Westen" (Laimėjimas Vakaruose). Žmonių buvo daug.

Žiūrovai nereiškė jokio pasitenkinimo, jau nekaltant apie entuziazmą. Jokio pojimo nebuvo. Japonų publika tyliai jautė, kas juos stumia į pragarą.

Tačiau nacių agentai tuoj paskelbė spaudoje, kad filmas turėjo didelio pasisekimo. Meluoja neparusdami!

Tokio mieste yra garsus viešbutis "Imperial Hotel". Seniaus ten buvo turistų centras. Gyvenimas ten visuomet būdavo labai linksmas.

Dabar turistai išnyko, bet susikraustė Vokietijos laivyno oficeriai. Jų yra daug. Jie elgiasi arogantiškai.

Yra taip-pat ir italų. Bet vokiečiai su italais nelabai draugauja. Jie vis-tik žiūri į juos, kaip į žemesnės veislės žmones.

Tokio teatruose yra daug žmonių. Dalykas tame, kad infliacija duoda didesnes algas karo jmonių darbininkams. Su tais pinigais jie nieko gero negali nusipirkti. Tai didesnė dalį pinigų išleidžia pasilinksminimams.

DŽIOVA.

North China Daily News praneša: Japonijoj džiova serga daugiau kaip pusantro milijono žmonių. Tai pagal valdišką statistiką. Tikrenybėje džiovininkų skaičius didesnis.

Pastaraisiais metais taip-pat sumažėjo gimimų skaičius.

Valdžia veda didžiausią propagandą, kad jaunimas smarkiau poruotųsi, kad motinos daugiau vaikų gimdytų, bet ta propaganda neduoda pasekmių.

Tai tokia padėtis Japonijoje. Bet Japonijos militaristus, generolų ir admirolų kilka, Hitleris spirte spiria, kad jie pradėtų naujas avantiūras prieš Sovietų Sąjungą, Ameriką, Angliją, Hollandijos kolonijas.

Japonijos žmonės žino, ką jiems lėšuoja armija, pasiūsta į Kiniją.

Tiesa, jie gauna "dovanų" iš kinų fronto—medinius grabus su lavonais savo artimųjų. Daug daug tokių grabų prisūsta Japonijon.

Jeį Japonijos valdovai mesis į naują kruviną avantiūrą, tai jie susilauks negarbingo galo. Jie susižavėjo Hitlerio "nepergalingumu". Hitlerio agentai tuo tariamuju nepergalingumu labai spekuliuoja Japonijoje.

Ir vieniems ir kitiems ateis galas, nes jų kailis senai kalliadirbio prašosi.

Buvo Zokoninku Iki Praturtėjo, Dabar Nori "Džiaugtis Gyvenimu"

DENVER, Colo.—Tulas Francis Joseph Mehan per 44 metus buvo Krikščioniškų Broliųkų ordeno nariu. Važinėdavo su pamokslais ir tikybos klausimais rašė knygas. Dabar iš zokono pasitraukė, nes, kaip jis pats sako, "pasiečiau laipsnį, kad man nereikia rūpintis rytojūm neigi po rytojūm." Dabar jisai noris "pasidžiaugti gyvenimu."

VILNIES KONCERTAS

OLGA DUBINETZ

AGNES KENSTAVIČIENĖ

Ned., Lapkričio-Nov. 16

POVILAS STOGIS

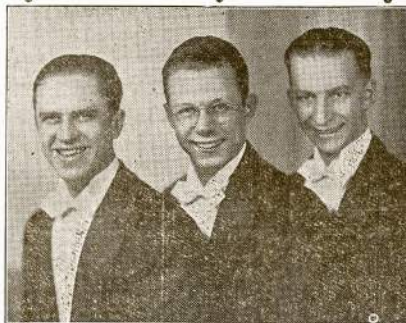

MAC & BOB

SOKOL HALL

2343 S. Kedzie Avenue

Svetainė Atvira 2 Val. Popiet; Programas 3:30 v.

F. JOKUBAUSKAS, AL BRAZIS, MIKE BATUTIS

D. YUDEN, K. ABEKIENE, A. DOCKIENE

Tuojaus įsigykite žango stikietus. Iš anksto 85c, prie durų bus \$1.10. Bilietus galite gauti "Vilnies" rastiņė ir pas platintojus.

Pranešimai iš Kitur

Amerikos Liet. Kongreso, Detroito Skyriaus šaukiama susilaukimas de- lei techninių prietaisų perkelimas nuo lapkričio 9 d. iki lapkričio 16 d. Suvažiavimas vyks kaip atsi- lauktime pažymėta, toje pačioje vietoje ir tuo pačiu laiku. Meldimų vieni įsi- myti. J. Danta, Rašt. (2325)

SAGINAW, MICH. Svarbus Susirinkimas ir Diskusijos LDS 68 kuopos ir Progresyvis L. ir L. Pasiūlymė Draugijos narių susirinkimas įvyks nedėlio, lapkričio 2 d., šį sykį susirinkimas įvyks valan- du anksčiau, ty. lygiai 12-tą valandą. Visi nariai malonėkite susirinkti į tą pačią Italų svetainę. Po susirinkimo turime dienos klausimus diskusijas. Visi būkite ir savo kaimynams pasaky- kite, kad ateitų į minėtus diskusijas, kurios prasidės 2 val. popiet, ty. tuo- jau po vienimėtu draugijų narių susirinkimo. Sirdingai kviečiame visus atsilau- kyti į diskusijas. (2323) Komitetas.

KENOSHA, WIS. Masinis Mitingas—Karas ir Lietuva Nedėlio, lapkričio (Nov.) 2 d., 2 val. popiet, German American Home Sveitainė, 17-15—32nd St. Įvyks ma- sinis susirinkimas, kur bus kalbama "Karas ir Lietuva", taipgi pasiuosvi- mo Earl Browder klausimas. Kalbės L. Pruseika, "Vilnius" redaktorius, ir kiti kalbėtojai. Visi ir visos dalyvaukite. (23c1) Komitetas.

Bowlingas Roselande Šį Sekmadienį

Šį sekmadienį (rytoj) Roselande įvyks kova dviejų lietuvių bowlininkų — roselandžio Petro- nio tymo ir rockfordiško Juoz. Virbicko tymo.

Vieta — Rose Bowling, arti kampo 115th St. ir S. Michigan Ave.

Įžangos nebus. Bowlininkai kviečia lietuvius atvykti jų mūšio pasiūžūrėti.

Pradžia nuo 2:30. Reporteris.

APIPLĖSĖ POLICISTUI MATANT

Besidėnt automobilių James Segal ir Miss Marie Uphouse, lies namais 5338 Hyde Park, ir užpakalinę sėdynę "įsprašė" du ginkluoti plėšikai. Jiems besid- darbuojant pro šalį praėjo poli- cistas, bet apiplėšiamieji bijojo- ši šauktis pagelbos. Atėmė iš jų \$27 ir laikrodėlį.

SVARBIEJI CICERIEČIŲ PARENGIMAI

Rytoj Namu Bendrovės ir Motery Choro Bendras Parengimas Komedija ir Koncertas

DARATĖLĖ JUDENTAVICIENĖ Ciceros Motery Choro Mokytoja

Ciceros Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovės ir Motery Choro perstatymas ir koncertas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 2 dieną (rytoj).

Motery Pažangos Choro narės praktikuoja puikių veiklų del mininio vakaro. Pakalbėjus sus choro mokytoja drg. Yuden, ji sakė, kad "Plutelė ir Pelės" komedija gan geras veikalas ir mažai kur loštas. Čia yra ir daug juoko. Moterys loš ir vyrų roles, tai jom reikės net ir vyrų kelines užsiaut.

Taigi, elingiečiai ir cieerčiai, nepamirškite to vakaro.

LLD 92 kp. žaislų vakaras įvyks lapkričio 30 d. Buvo ma- nomo rengti anksčiau, tačiau Liuosybės svetainėje įvyksta visa eilė draugių parengimų ir ves-

tuvių, gi kuopa ir kitos organi- zacijos turint šėrus Bendrovės kitur neina.

Red Rose jau savo bankietą perleido. Jie turėjo pilnutėlę di- džiulę Liuosybės svetainę. 10 metų nesirgusiom išdalinio ver- tingas dovanas.

Jau pusėnai daug kalbama apie naujų metų vakarą (ban- kietą), kuris įvyks naujų metų vakare Liuosybės svetainėje. Tai bus LLD ir LDS apskričių ir Ciceros organizacijų.

Dirbtuvės dirba gerai ir or- ganizuojasi darbininkai.

Užėjęs kelis sykius į Liuosybės svetainę suradau pilnutėlę žmonių. Tai buvo miilingas ir "Social" čionykštės faundrės darbininkų. Jie turėjo įsitaigę garsinkalbi, rodė ir paveiksliu. Po to turėjo alaus ir užkandžių.

Antru sykii buvo didelės miting- s Taylor Forge darbininkų. Į Liuosybės svetainę ateina daug ir kitų motjų. Unijos žino, kad svetainė jiem yra simpatin- ga. O, antra, ir pricinama renda. V. R.

Aukos "Vilnius" Preso Fondui

Per H. Jagminą priduoia: Collinsville, Ill. .... \$8.65 J. Janulevičia, Bend, Ill., 1.00 Bend, Ill. .... 8.75 LLD 7 kp., Springfield, Ill. .... 7.00 M. Lagunienė, Springfield, Ill. (šėras), 10.00 J. Mitkus, Springfield, Ill. .... 1.00 Viso \$36.40

Mrs. P. Razmus, Chicago, Ill. .... \$3.00 Leo Radauskas, Chicago (dienos uždarbis) 5.00 J. Vegela, Racine, Wis. .... 1.00 J. Budris, Lake Forest, Ill. (dienos uždarbis) ..... 3.00 P. Danikauskas, Chicago, Ill. .... 2.00 L. Miškis, Moline, Ill. .... 1.00 C. Sercepinas, Racine, Wis. .... 1.00 F. Greška, Lowell, Mass. .... 4.00 P. Mikulėnas, Chicago, Ill. .... 2.00 K. Butkus, Roseland, Ill. .... 2.00 Mr. P. Gutauskas, Canada LLD 71 kp., Bridgewater, Mass. .... 2.00 Viso \$26.50

Aberdeen, Wash.: T. Gribas ..... \$2.00 M. Gribas ..... 2.00 J. Kampas ..... 2.00 J. Džinskas ..... 2.00 A. Girštautas ..... 1.00 Viso \$9.00

Raymond, Wash.: P. Gribas ..... \$5.00 A. Burt ..... 1.00 J. Gosiki ..... 1.00 E. J. Luresky ..... 1.00 M. Tanauskas ..... 1.00 A. Masonis ..... 1.00 G. Kazaciūnas ..... 1.00 C. Norkus ..... 1.00 J. Sharnes ..... 1.00 W. Kelly ..... 50 Viso \$13.50

UŽSIMUSĖ ŠVENTOJ VIETOJ Taisydamas bažnyčią prie 1412 N. Sheffield nukrito 100 pėdų žemyn ir ant vietos užsimusė George Schub, 51 metų au- žianis.

Naujas Biznis Bridgeporte

Senias apdraudus kompanijų agents Jimmy Janulevich ir Mrs. Anna Bagdonas, bridge- portiečio Viktoro Bagdono žmona, atidaro naują biznį— taverną—po numeriu 3212 S. Halsted St.

Oficialis atidarymas ir liz- nio "krikštynos" įvyks trum- poj ateityj. Rep.

GREEN TAVERN

Saldus Vynas ir Gera Arielek Geras patarnavimas Smagi ir linksma užėiga 7200 S. Green St. CHICAGO, ILL. Savininkai Kenstavičiai Kazimiera ir Juozai

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.

Garantuota Kokybe, Ivalums ir Produktus Savo Istaigose RESTAURANE (VALGYKLOJ) Sveika, Švari, Rusiška-Ame rikoniška Virtuvė. Kainos Zemos. 1628 N. Division Street Tel. Humboldt 4044

Mėsos ir Groserio Krantuvė

Visokla Mėsa — Pankšienė 2051 W. Division Street PRIMAM ORDERIUS Pokilimas, Parengimams ir Panašai Tel. Brunswick 9468

Brightonparkiečiam!

Brighton Park'e "Vilni" išnešioja ir kitais dienra- čio reikalais rūpinasi L. Beliauskas. Prasome visų skaitytojų kooperuoti su juo. Galite pasimokėti pre- numeratą ir įsigyti ruden- nio koncerto tikietus. Admin.

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted Street

PIRKITE PAS MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KENTER Wholesale 4707 S. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

JOHN A. LAUDONT TAVERN

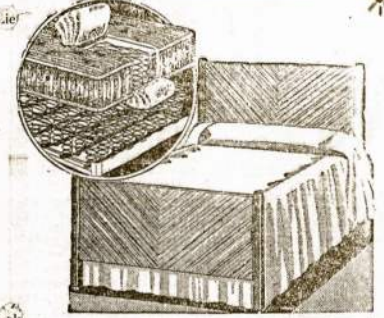
Vynas, Likeriai, Geras Alus Cigarai ir Užkandžiai 3538 S. Halsted Street ir Mėsos-Groserio Krantuvė 3441 S. Morgan Street

URBA GELININKAS

Gėlės Mitylinim, Vestuvėm, Bankietam, Laidotvėm, Papuošimam 4180 Archer Avenue Phone: LaFayette 5860

Peoples Krautuvėje 25-tas Metinis Rudeninis IŠPARDAVIMAS

Puikiausias Prekes Siūlo Mažiausiomis Kainomis, Geriausiomis Išlygomis! DOVANOS JAUNAVEDŽIAMS!

Specialis pasiūlymas. Šis gražus ir puikiai padarytas Lovos Irėnginimas. Lovos Springai ir Matrasas. Visi 3 šnatai verti \$37.50, dabar tik už \$24.95

Table with 2 columns: Price and Description of furniture items like Seklyciom Setai, Lovom Springsai, 5-kių dalių Chrome Breakfast Setai, etc.

Langvi Išmokėjimai Didelė Nuolaida už Senus Baldus Šis pasiūlymas geras tik šią savaitę. Pasinaudokite!

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

4179-83 Archer Ave. Prie Richmond St. Telefonas LaFayette 3171 Vedėjai ir pardavėjai—M. T. Kezes, Broliai Krukal, J. Miškas, J. Zabukas ir kiti—visiems maloniai patarnaus. Pasiklauskite Peoples Radio Programa, kaip 7-4 Val. antradienio vakarą, iš stoties WGF.

Dvejos Mirties Sukaktys

Sukaktis 29 m. ir 11 m. AGOTA BALNONIENĖ po tėvais Snapsėdūtė, persikėlė su šiuo pasauliu Lapkričio -Nov. 21, 1921 m., sulaukus 35 metų. Gimė Tūklatūrij kaime, Lygim- riu parapijos. Palko didelėme nušildime vyrą Stanislovą ir sūnų Stanislovą, ir dukterį Eilį zabotū, brolių Petra ir broliene Juliją ir sėles: sėserį Viktoriją Gaubienę ir švoggerį Joni ir sėi- ma; 3 pusešeres: Paulina Kli- mienę, švoggerį Feliksą ir sėimā; Oną Raikienę ir sėimā, 2 pusbro- lius: Antaną Luis, Grand Rap- idse, Mich., Kazimiera Misiuna, ir daug kitų giminių, draugų ir pažystamų.

Po Devynių Metų ir Duklė ELIZABETH

persikėlė su šiuo pasauliu November 1ma, 1929 m., sulau- kusi 21 meta. Palko didelį šir- dies skausma tėvui ir broliui. Taip pat palko nušildusius gi- mines, draugas ir pažystamus. Dabar abiabi lietai Lietuvių Tautiškosie Kapinėse. Liūdnai atminčiai mūsų brangios mote- rėlės ir motinėš, dukrėlės ir sėulės bus gedulingas apsiges Nov. 2 ra, 1941 m., 2 val. popiet.

Kviečiame visus gimines, draugas ir pažystamus atsilau- kyti į Lietuvių Tautiškas Ka- pinėis ir gedulingo apsiges. Tuo pat laiku bus pasakyta kelias liū- dėsis ir padėkos žodių, lydimų gedulingomis giesmėmis ir kop- lyčios. Pasibaigus apsigoms, susirinkusiuos bus užkviesti su- strinkti pasidoroje vietoje liū- dėsiu pietums. Nulūde, TEVAS IR SŪNUS STANL. BALMAN 5429 So. Neenah Ave. Chicago, Ill.

CICEROS LIETUVIŲ LIUOSYBES NAMO BENDROVES PERSTATYMAS IR KONCERTAS

Sekmadienį, Lapkričio (Nov.) 2 Duryis atviros 3 val., programa 4 val. LIUOSYBES SVETAINEJ 14th St. ir 49th C., Cicero

"Plutelė ir Pelės" Komedija ANTRA DALIS VAKARO KONCERTINĖ Vaidins ir visą programą atliks Cicero Motery Choras, va- dovybėj D. Yuden. Lietuviškėm ir amerikoniškėm sokiām gros Mike Butnieo orkestra. Įžanga: iš anksto 50c, prie dury 60c Visus kviečiame atsilankyti. RENGEJAL

KODEL LAUKITI?

Pradėkit taupint pinigus šiandien, nuo \$1 ar daugiau Tegul jūsų sutalpus atneša 3% dividendu, padarant sskaitų kas 6 mėnesiai. Klekivno Depositariaus Sutalpus Apdraudus Bi \$5,000 per Federals Valdišs Agentiura ATSIILANKYKITE, PARASYKITE ARBA PASAUKIT MCSŲ RASTINĖ: PUBLIC SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO 1610 W. 63rd St. Republic 6604 BIZNIO VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadien- isiais, nuo 9 ryto iki 5 popiet; ketvirtadieniais ir šėštadieniais, nuo 9 ryto iki 5 vakaro; trečiadieniais, nuo 9 ryto iki 12 diena.

Siunčiame Geles Telegramomis ir Viso Pasaulio Dalis LOVEIKIS --- Kvietkininkas GELES VESTUVEM, BANKIETAM, PAGRABAM 3316 So. Halsted St. Chicago Yards 7308

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicago ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse Ambulanso Patarnavimas Dienų ir Naktį

LACHAWICZ ir SUNS

2314 W. 23rd PLACE TELEFONAS: CANAL 2515 & 2516 SKYRIUS: 42 E. 108th ST. Telefonai: Pullman 1270 & 2515

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED ST. 710 W. 18th ST. VISI TELEFONAI: YARDS 1419

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE TELEFONAS: LAFAYETTE 3372 ANTHONY B. PETKUS 1410 SO. 49th COURT TELEFONAS: CICERO 2169 6812 S. WESTERN AVE. TELEFONAS: GROVEHILL 0142

S. P. MAŽEIKA

3319 SO. LITUANICA AVENUE TELEFONAI: YARDS 1128 & 1129 ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

JAU SEPTINTAS AMERIKOS LAIVAS PASKANDINTAS HITLERINIŲ RAZBAININKŲ ATLANTIKE

Chicagiečiai Duos Atsakymą Hitleriui į Jo Karą Prieš Ameriką

MASINE DEMONSTRACIJA NEDĖLIJŲ UŽ VISUOTINĄ TAUTOS VIENYBĘ; UŽ VISOKERIOPA PAGELBĄ SOVIETŲ SAJUNGAI IR ANGLIJAI; UŽ GREITĄ IR GALUTINĄ SUTRUSKINIMĄ HITLERIZMO.

Tik pradėtas rašyti pranešimas apie masinę chiegięčių demonstraciją nedėlioje Civic Ope-roje, telegrama iš Washingtono pranešė, jog naciai paskandino septintą Amerikos laivą Atlantike. Šį sykį į jūrų dugną nugrįzdavo sunki bombom ir torpedom suskaldytas Jungtinių Valstijų sąruotulavias "Reuben James."

Saruotulavias paskandintas netoli Islandijos, kur randasi mūsų karinė bazė, kad palaikyti susisiekimą per Atlantiką atviru. Ant laivo buvo 120 jėrevių. Rašant šiuos žodžius dar nežinoma kiek jų pasisekė išgelbėti. Gal visų paskendo su laivu, nes naciai banditai visuomet puola iš pasaly.

Nereikia nė aiškinti kokis yra Amerikos vyriausybės ir visos liaudies pasipiktinimas Hitlerio pradėtu karu prieš Ameriką. Nestebėtina dėlto, kad nedėlioje rengiamas mitingas Civic Ope-roje, ką originaliai buvo planuo-tas paminėjimui 24 metų sukaktėvum uo įšikūrimo Sovietų valdžios Rusijoje, dabar bus pa-verstas masine demonstracija prieš paaušintus razbaininkus—Hitlerį ir jo gaujas.

Prezidentas Rooseveltas skelbia, jog jokia demokratinė valstybė nebūna saugi iki hitlerizmas nebus sunaikintas. Tą saiko nesuskaitomi milijonai viso pasaulio žmonių.

Mūsų balsas bus tuo galingesnis, kuo skaitlingiau susirinkime nedėlioje į masinį demonstraciją. Paremkime savo vyriausybės žygium įvykinti tautos vienybę sunaikinimui hitlerizmo. Visi rytoje dalyvauciamas masinėje demonstracijoje Civic Ope-roje, 20 North Wacker Drive, 2:15 po pietų. Apie programos dalyvius žiūrėkite eklebime kitoj vietoj ant šio puslapio.

Ima už Pakarpos Nacių Agentus

Iskrėtė Nacių Headquarterj ir Konfiskavo Daug Hitlerinės Propagandos

Ketvirtadienį federaliai agentai padarė kratą žinomo nacių agento Homer Herman Maertz namuose, 1160 N. Dearborn. Paties Maertz'o namie tuom tarpu nebuvo, tad namo savininkui palikta fikcija jam "pavies-taką" atvykti į Washingtoną ir pasiaikinti Dieso komitetui.

Sukonfiskuota daugybė nacių propagandos, daugiausia anti-semitiškos. Be to, sukonfiskuota knygna, kurioje esą užrašyti tarpe 5-600 vardų naciams simpatizingi chiegięčių. Ar tuose rekorduose randasi ir lietuviški nacių agentų vardai, federaliai agentai neskelbia. Bet netrukus apie tai gal išgirsime. Juk hitlerininkas Maertz negalėjo nežinoti, kad ir viegas mūsų tautiečiai neseniai viešai pr spaudžė "Three cheers for Adolf Hitler".

Dar įdomu ir tas, kad hitlerininkas Maertz susirašinėjęs su pogrąsiniu katalikų kunigu Charles Coughlinu. Coughlino laikai irgi sukonfiskuoti. Apie metai atgal Maertz buvo areštuotas ir nuteistas kartu su keliais kitais faisistais už išdu-žymą Goldblatt Brothers krautu-rius išang. Bylą jie apeliavo į aukščiausią valstijos teismą, bet visgi gavo pasėdėti kalėjime, kad ir nelgpi. Antifasistas.

Apie metai atgal Maertz buvo areštuotas ir nuteistas kartu su keliais kitais faisistais už išdu-žymą Goldblatt Brothers krautu-rius išang. Bylą jie apeliavo į aukščiausią valstijos teismą, bet visgi gavo pasėdėti kalėjime, kad ir nelgpi. Antifasistas.

Keistučio Klubo Nariam

Lapkričio 2 d., nedėlioje, įvyks Lietuvių Keistučio Pasalpinio Klubo susirinkimas, Holly-wood svetainėje, 2417 W. 43rd str. Pradžią 12 val. dieng.

Visi klubiškai, malonėkite būti susirinkime, nes yra daug dalykų aptarti. Mūsų klubo pa-rengimas jau nebetoli, bus lapkričio 9 d. Taipgi visi nariai pasirūpin-ките užsimokėti duokles. Klub-ine būna tokių atsitikimų, kad narys pamiršta užsimokėti duokles. O išikus nelaimė, tad būna daug nesmagumų.

Jeigu mes norime, kad viskas būtų mūsų klubui gerai, tai kiekvienas narys nepamirškime klubo reikalų. Mitinge bus renkami del vakaro darbininkai. Klubiėtis.

ANTRU KARTU. Ginkluotas pėšikas užvakar naklį atėmė iš Maryland viešbučio klerko \$165. Pračiūsis sauvaitę tas patis pėšikas iš jo atėmęs \$270.

Phone Canal 9585 WEST SIDE HOTEL 2435 S. Leavitt Street CHICAGO, ILL.

Garzioji Chicago Operos solistė, lietuvaite HELEN BARTUSH; Chicagos Simfonijos Orkestros smuik- ninkas OSCAR CHANSOW; Illinois Simfonijos Or-kestros čelistas JENSKA SLEBOS; populiarī kon- certų pianistė HERRIET PARKER; garsusis ZYDŲ CHORAS

Svarbią prakalbą temoj "Amerikos Saugamas ir Hitlerizmas" pasakys MORRIS CHILDS, sekretorius Illinois-Indiana distrikto Komunistų Partijos. Įžanga: 30c, 55c, 75c, ir \$1.10

L. K. M. CHORAS

Užkvietimai Pildyti Programą.

Pradėjęs savišklius parengi-mus, kurių paskutinis įvyko vakar vakare, L.K.M. Choras smar-kiui ruošiasi palaturnai kitom organizacijom.

Lapkričio 9 dieng, Sokoly svetainėje, pildysime dalį pro-gramos Keistučio Klubo met- niamė parengime. Choriečiai suloš vieno veiksmo komediją "Moterj Medžiojais" ir sudai- nuos 5 dainas, Tex Zehraitis ir K. Gaužiūtė paties "picolo" ducg.

Lapkričio 16 dieng L.K.M. Choras dainuos džiūziam "Vil- nies" koncerte, Sokoly svetai- nėje, 2345 S. Kedzie.

Lapkričio 30 dieng visas L.K.M. Choras važiuos į Rockford. Ten rockfordiečiams sulošime juokingą komediją ir sudaino- simė visą eilę naujų dainų.

Choro vedėjas J. Kenstavičius stengiasi kuogierusia dainininkus sumokinti, kad šaučiai pa- sirodytume skaitlingos publikos akys įvairuose parengimose. Gi mūsų pareiga yra, nei vieng antrodien nepelnsiti praktikų. Dainų praktikos įvyksta kas antrodien vakarais Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd str. —Širdukas.

"Moterim Neišsimelhuosi"

Tą trijų veiksmų komediją paskelbėms sulošė Lietuvių Kultūros Rateljio artistai. Lo- sinimas įvyko 26 d. spalio, Sokol Hall.

Publikos buvo pusėtinai daug, atsiūdirinti j tai, kad tą pačią dieng buvo ir daugiau- pai parengimui. Manoma, kad Lie- tuvių Kultūros Rateljui liko pelno.

Apie pačią komediją "Vilny- jė" buvo nemažai rašyta. Man išrodo, kad artistai mėgėjai lo- šė gerai. Manau, kad pasižymėjo no- vės V. Raitis ir uošvė Nancy Ho- man.

Pusėtinai gerai lošė jų dukitė MIŠĖ (Baličienė). P. Vaitiuk vi- sikiškai gerai pasisekė žento ro- dyti, nors jo roly labai sunki. Jis padarė publikai daug juo- ko.

Artistė Zosė (Elizabeth Grig- al) pilnai buvo savo vietoje ir gerai atkeršėjo kam reikėjo at- keršyti.

P. Samoška, teatro direkto- rius rolę, taip-pat atliko ge- rai.

Mažesnę rolėse buvo J. Ba- rauskas (dvarininkas), A. Kiz- litas (Alpio draugas), P. Ju- žėnas, V. Paliulytė. Jų rolės bu- vo lengvesnės ir juos taip-pat reikia pagirti.

Suflioravo Lijona Burbuly- tė.

Apie Rateljėčių chorą, ku- riam vadovuoja D. Yuden, rei- kisia pasakyti, kad jis dainuoja visikiškai gerai ir Chicagos pub- llika tą chorą tinkamai įverti- na. Dainininkai ir dainininkės ant estrados išrodė, kaip gra-

DOMINIKAS KURAITIS — Savininkas AGENTAI Jonas Rodinas, Jonas Jastniskas Ant. Labanuskas, H. Rajewski "Shorty"

MILDA Buick Sales

VIENTELĖ LIETUVIŲ BUICK'O AGENTURA

NAUJA VIETA: 907 West 35th Street, Chicago

Telefonas: Lafayette 2022 • Rez. Tel. VICTORY 2499

CLASSIFIED ADS.

MALE HELP WANTED
BENCIAUS DARBININKAS dirbti duris ir langyvas. 4522 Fullerton Ave. (3123)
REIKALINGAS VIRĖJAS VYRAS AR MOTERIS, turi būt patyrę. Darbas namie. Atsiskaikyti grie- tai. 2206 So. Halsted St., Chicago, Ill. (3123)

IVAIRIAM DARBUI GERAS SUVE- JAS pastovus darbas, gera ma- kėtis. 916 E. 47th St. Drexel 4699. (1)

VAIKINAS, su kiek patyrimu, dirbti keputėse, 4671 Milwaukee Ave. (312)

FEMALE HELP WANTED
MERGINA abelnei namų ruošai, pri- rūdiko, savas kambarys. Alekicė Drug Store, 2500 Roosevelt Rd. (27-1)

REIKALINGA IR RESTAURANA pa- galbinė moteris, ar mergina Kreiptis: 4945 So. Halsted St. Chicago, Ill. (30c1)

MERGINA lengvai namų ruošai ir pagelbėti. 8209 So. Shore Drive. (3123)

BEAUTY OPERATORKŲ įvairiam darbu, tik patyrusiu, gera alga. 1919 Montrose. (31-2)

REIKALINGA moteris dabai 5 metu, kūdikis, Kambarys, pagyvenimas \$3.50 savaitę. Rose Simanitis, 939 W. 35th Place. (1)

MOTERIS APSIVALYMU, supilant indus keputėse, 2625 W. 43rd St. (1c)

BUSINESS CHANCES
PARDAVIMŲ TAVERNAS; biznis geras. 2222 W. Chicago Ave. (3123)

BUSINESS CHANCES
PARDAVIMŲ mėnes marketas ir grozėtojas, geru gyvenimui kambari- cijos po num. 1053 N. Damen Ave. Sekmadienis pasaukite Palisade 2978. (31c)

TAVERNAS, geras kampas, gyvenim- mai kambariai, 2901 No. Central Park, kampas Diversey. (1-3)

GREITAM PARDAVIMUI
Tiktas Bargenas! UŽ puos kelias galite įsigyti vieną iš gražiausių baru Bridgeport, 50 pėdų baras, apviesitas lietuviškoms spel- voms. Renda žemas, lytas 3½ metams, prie geros transportacijos kampo. Savininkas galima mytu 500-600 ta- val. vakaro. Priešlaidi patirtis vie- tyje. 3107½ S. Halsted St. (31-1-7-3)

Viešiniai Pranesimai
CICERO, ILL.
Lietuvių Lūšybėms Namie Bendro- vės perstatymas ir koncertas įvyks nedėlioje, lapkričio (Nov.) 3 d., Lūšybėse Svetainėje, 14th St. ir 49th Ct. Cicero, Ill., 4-7 val. popiet.

NORTH SIDE
L.D.S. 112 kpl. susirinkimas įvyks nedėlioje, lapkričio 2, Vengru svetai- nėje, 1632 Milwaukee Ave., kaip 7:30 val. vakaro. Visi nariai malonė- kite atsilankyti, nes bus išduotas 2-ros Apskr. konferencijos delegatų raportas ir aptalbinėms kitų svarbių dalykų. U. Raš. Ben Aluzas. (31c3)

LIETUVIŲ KEISTUČIO PASALPINIO klubo mėnesinis susirinkimas "vyks lapkričio 2, Hollywood Svetai- nėje, 2417 W. 43rd St., 12 val. diena. Malonėkite atsilankyti. (31c1)

Helen Rimkus, Raš.
L.D.S. 109 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio (Nov.) 7:30 val. va- karo, Lūšybėse Svetainėje, 14th St. ir 49th Ct. Nariai, dalyvaucite. Svar- bus susirinkimas. (Sekr. K. Yuzon. (1c4)

Pabaliavokim Radijo Pusvalandžio Naudai
Šį vakarą "Vilnies" svetainėje šokiai su gėrimais ir užkan- džiais palaikymui L. K. ir M. Klubo radijo pusvalandžio. Įžangos nebus. Kviečiame!

žus paveikslas. Publikai, kuri gam skaitlingai susirinkimo pažūrėti, kaip išeis vaidinimas, buvo pilnai paten- kinta, darė gerą biznį ir sma- jingai pasišoko. Ne-Artistas.

Dependable Furniture Company
3218 So. Halsted Street
Phone Victory 6302
Mes perkame ir parduodame į o- tūs ir rakandus taipgi parduodame už pigiausias kainas.

FRANK THE TAILOR
3255 S. Halsted Street
Calumet 6018
Valytojas ir Siuvėjas
Kalių Darbas Mūsų Specializacija

GODREST MATTRESS
Lietuviška Matrasų Dirbtuvė

ISDIRBAM VISOKIUS MATRA- SUS. Pas mus gausite pigiau. Taipgi galite gauti lovas, springsus ir daugiau matrasus. Darba garantuojame. Duodame mafsils išmokėjimas.

DR. KARL NURKAT
(NURKAITIS)
Pritaiko atsako- mingai akinius už p r t e i o smą kainą ir ant len- g v u išmokėji- mų.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS OFISAS IR AKINIŲ DIRBTUVĖ: 756 West 35th Street Kampas Halsted Street

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 12 Nuo 2 iki 5 popiet Nuo 6:30 iki 9 vakaro

DR. C. Z. VEZEL'S DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 5 vak. Trečiadi. sustarus

DR. ALGER W. PRUSIS DENTISTAS
6924 So. Western Avenue VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 12 Nuo 2 iki 5 popiet Nuo 6:30 iki 9 vakaro

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)
Pritaiko atsako- mingai akinius už p r t e i o smą kainą ir ant len- g v u išmokėji- mų.

DEI Draugiškos Atmosferos Kreiptis!
HOUDEK'S BAR-B-Q
Rt. 66 ir Lawndale Ave., Lyons, Ill.
Spare Ribs, Vištos, Jautiena
Steikai Kepti ant Charcoal Importuojamas Vynas ir Degtinės Naujai Išleista Šokių Svetainė
Telephone: Lyons 6848

Whitney E. Tarutis ADVOKATAS
R F I O G F O R T
3139 S. Halsted Street
Valandos: 1 iki 8 Val. Vakaro
Phone Calumet 6877
134 N. La Salle Street
Room 2014
Valandos: 9 iki 11 Val. Ryto.
PHONE: STATE 3572
3139 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

Medicinos Doktorai
Phone: VIRGINIA 3316
Dr. A. K. Rutkuskas GYDYTOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIEN
Sekmadienis pagal sutartį
Telefonas: YARDS 3149
Dr. V. A. SIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PIRTAIKO
3343 S. Halsted Street
Valandos: 11-12; vakarais 7-9. Pir- madienis iki vakaro nuo 7 iki 9. Sėtdiadienis: 11-12, 2-4, ir 7-9. Sėtdiadienis 11-12

Ofiso Telefonas: YARDS 4787
Namų—PRospect 1930
Dr. STRIKOL'S GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandor: 2-4 ir nuo 6 iki 8 va. Sekmadienis pagal sutartį
Ofiso Telefonas: VIRGINIA 0036
Namų—BEVerly 8244

Dr. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Sėtdiadienis 11-12, 4-7 p. m. Trečiadienis pagal sutartį
Phone: YARDS 5921
Reidencijos—KENWOOD 5107

Dr. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valandos: 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vak.
Rez. 4910 S. Michigan Blv.
Phone: GROvehill 3111

Dr. A. K. BUTKO
LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro
Telefonas: YARjs 2248

Dr. C. Z. VEZEL'S DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 5 vak. Trečiadi. sustarus

Dr. Alger W. Prusis DENTISTAS
6924 So. Western Avenue VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 12 Nuo 2 iki 5 popiet Nuo 6:30 iki 9 vakaro

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)
Pritaiko atsako- mingai akinius už p r t e i o smą kainą ir ant len- g v u išmokėji- mų.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS OFISAS IR AKINIŲ DIRBTUVĖ: 756 West 35th Street Kampas Halsted Street

DR. KARL NURKAT (NURKAITIS)
Pritaiko atsako- mingai akinius už p r t e i o smą kainą ir ant len- g v u išmokėji- mų.